

Latvijas Republikas Senāts

SPRIEDUMS

Rīgā 2023.gada 31.oktobrī

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Dzintra Amerika, senatores Anita Kovaļevska un Ieva Višķere

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „SGS Sistēmas”, SIA „PRO 1 STAGE”, SIA „Kompānija NA”, SIA „3S” un SIA „AUDIO AE” pieteikumiem par Konkurences padomes 2017.gada 30.marta lēmuma Nr. E02-7 atcelšanu daļā, kas attiecas uz šīm sabiedrībām, sakarā ar SIA „SGS Sistēmas”, SIA „PRO 1 STAGE”, SIA „Kompānija NA”, SIA „3S” un SIA „AUDIO AE” kasācijas sūdzībām par Administratīvās apgabaltiesas 2018.gada 14.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Konkurences padomes 2017.gada 30.marta lēmumu Nr. E02-7 vairākām komercsabiedrībām, tostarp pieteicējam SIA „SGS Sistēmas”, SIA „PRO 1 STAGE”, SIA „Kompānija NA”, SIA „3S” un SIA „AUDIO AE” uzlikts naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkta pārkāpumu.

Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka ir aizliegta un kopš noslēgšanas spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šī piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

Lēmumā konstatēts, ka pieteicējas savā starpā un ar citiem tirgus dalībniekiem vienojās par piedalīšanos un piedalīšanās noteikumiem profesionālo video, gaismas, skaņu iekārtu un skatuves aprīkojuma izplatīšanas un servisa iepirkumos Latvijā, kā arī par nepiedalīšanos šajos iepirkumos. Saziņa notika e-pastu sarakstes formā vairāku gadu garumā. Lēmumā secināts, ka pieteicēju rīcība tika saskaņota tādējādi, lai iepirkumā varētu uzvarēt pretendents, kurš citiem sarakstē bija aicinājis viņam „netraucēt”, proti, nepiedalīties konkrētajā iepirkumā. Pieteicēju (izņemot SIA „3S”) rīcība tika saskaņota arī tādējādi, ka lietas dalībnieki vienojās par to, ka viens pretendents iesniedz pasūtītājam neizdevīgāku piedāvājumu („aizsega” piedāvājumu) ar mērķi nodrošināt otra pretendenta, ar kuru tas vienojies, uzvaru iepirkumā.

Pieteicējas lēmumu pārsūdzēja administratīvajā tiesā.

[2] Administratīvā apgabaltiesa ar 2018.gada 14.septembra spriedumu pieteikumus noraidīja. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem

[2.1] Šajā lietā precīza konkrētā tirgus definīcija ir atstājama atvērta, jo horizontālo karteļu vienošanās lietās konkrētā tirgus noteikšana ir nepieciešama vienīgi, lai noteiktu, vai tirgus dalībnieki ir konkurenti.

Pieteicējas ir konkurentes. Pieteicēju norādītās ziņas par to darbības jomu nav pietiekams pamats, lai secinātu, ka lietas dalībnieku starpā notikusi sarakste nav uzskatāma par saraksti starp konkurentiem. Sarakste starp lietas dalībniekiem notikusi ilgstošā laika periodā, lietas dalībnieki ir paši nosūtījuši informāciju par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos, vai par dalības nosacījumiem tajos, vai arī šo informāciju pārsūtījuši vai tikai saņēmuši. Tā kā vēstulju nosūtītāji un pārsūtītāji vēstules nosūtīja arī tām pieteicējām, kuras nepiedāvāja vai tikai daļēji varēja piedāvāt konkrētās preces un pakalpojumus, uz ko attiecas vēstulē minētais iepirkums, secināms, ka vēstulju nosūtītāji un pārsūtītāji sūtījumu adresātus uztvēra un novērtēja kā personas, kuras konkrētie iepirkumi interesē vai var interesēt. Visos lietā konstatētajos sarakstes gadījumos pieteicējas saraksti ir pieņēmušas kā uz sevi attiecināmu, un lietā nav konstatēts, ka kāda no pieteicējām būtu vēlējusies no šīs sarakstes norobežoties. Tās apstiprina, ka pieteicējas cita citu uztvēra kā personas, kurām konkrētie iepirkumi interesē vai vismaz potenciāli var interesēt, pat ja iepriekš sarakstes dalībnieks konkrētās preces vai pakalpojumus, uz kuriem sarakste attiecas, nepiedāvāja. Sarakstes rezultātā tika izveidota sistēma, ka sarakstes dalībnieki regulāri bija informēti par citu tirgus dalībnieku uzvedību saistībā ar konkrētiem iepirkumiem.

Informācija par SIA „PRO 1 STAGE”, SIA „Kompānija NA” un SIA „AUDIO AE” uzvarētiem konkrētiem iepirkumiem apstiprina secinājumu, ka šīs pieteicējas ir spējušas konkurēt tādos iepirkumos, kuri tiešā veidā neatbilst šo pieteicēju darbības jomai. Turklāt visas pieteicējas nodarbojās ar dažādu valsts un pašvaldības iestāžu organizēto pasākumu tehnisko nodrošināšanu, līdz ar to pieteicēju norādītās konkrētās darbības jomas nav vērtējamas kā pilnīgi nesaistītas.

[2.2] Vienošanās par dalību un dalības noteikumiem iepirkumos ir aizliegta pēc mērķa, jo pieteicējas sarakstē par iepirkumiem ir cita citai atklājušas tādu informāciju, kas normālas konkurences apstākļos konkurentiem netiek atklāta. Šāda informācija ļauj sarakstes dalībniekiem paredzēt pārējo tirgus dalībnieku rīcību konkrētā iepirkuma ietvaros un attiecīgi plānot savu rīcību. Tātad konstatēto darbību mērķis ir ierobežot konkurenci. Līdz ar to lietā nav jāvērtē lietas dalībnieku subjektīvie nolūki attiecībā uz šādām darbībām un nav arī jāanalizē vienošanās sekas.

[2.3] Par aizliegtu vienošanos esību parasti liecina netieši pierādījumi, dažādu, savstarpēji saistītu fakti un apstākļu sakrītība, to kopums.

[2.4] Lietā nav izšķirošas nozīmes tam, ka/pers. C/ ar SIA „PRO 1 STAGE” nebija juridisku attiecību lēmumā norādītās sarakstes laikā, jo pierādījumi – paskaidrojumi un sarakste – liecina, ka pārējie lietas dalībnieki sarakstes laikā/pers. C/ uztvēra kā SIA „PRO 1 STAGE” pārstāvi, jo viņš pats sevi šādi pozicionēja. Tāpēc Konkurences padome pamatoti/pers. C/ sūtītos e-pastus un viņam nosūtītos e-pastus attiecināja uz SIA „PRO 1 STAGE”, un lēmumā ietvertie secinājumi par veidu, kā izpaudās SIA „PRO 1 STAGE” pārkāpums, kā arī par šā pārkāpuma ilgumu laikā no 2010.gada 19.marta līdz 2013.gada 9.septembrim ir pareizi.

[2.5] Pierādījumi un no tiem izrietošo datu salīdzinājums liecina, ka Konkurences padome ir pārbaudījusi nevis kādas citas personas, bet tieši SIA „PRO 1 STAGE” amatpersonas /pers. E/ datorā pieejamo informāciju, un informācija par šā datora verifikāciju attiecas uz Konkurences padomes izņemto /pers. E/ datoru.

[2.6] Lietā nav būtiskas nozīmes tam, vai iepirkuma uzvarētājs vēlāk noteikts atbilstoši e-pasta sarakstē norādītajam. Neatkarīgi no iepirkumu rezultātiem e-pasta sarakstē pierāda, ka SIA „PRO 1 STAGE” un arī SIA „AUDIO AE” ir piedalījušies neatļautā informācijas apmaiņā ar citiem komersantiem. Lai pierādītu saskaņotu darbību esību, nav nepieciešams konstatēt formālu apņemšanos par noteiktu rīcību starp konkurentiem, ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izlēdzis vai vismaz būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru gaidīt no cita konkurenta.

Apstākļi, ka SIA „PRO 1 STAGE” un arī SIA „AUDIO AE” atsevišķos gadījumos nerīkojās atbilstoši lietas dalībnieku sarakstē norādītajam, nenozīmē, ka tās būtu norobežojušās no sarakstes. E-pasti apstiprina šo sabiedrību iesaisti neatļautā sarakstē, ko tās pēc tam centās izmantot nevis atbilstoši visu sarakstes dalībnieku interesēm, bet gan savā labā. Attiecīgi Konkurences padomes secinājums, ka SIA „PRO 1 STAGE” nav aicinājis citus lietas dalībniekus pārtraukt saraksti, un secinājums, ka sarakstes iniciatore SIA „SGS Sistēmas” veica brīdināšanas un pāraudzināšanas funkciju attiecībā uz citiem lietas dalībniekiem, nav pretrunīgs.

[2.7] Pretēji SIA „Kompānija NA” apgalvotajam 2014.gada 22.jūlija sarakstē starp SIA „Kompānija NA” un SIA „SGS Sistēmas” nevar attiekties uz kopīgu atklāta piedāvājuma izstrādi būvniecības uzņēmumam SIA „Re&Re”, jo, izstrādājot kopīgu piedāvājumu, nebūtu pamata norādīt, ka to var arī neiesniegt, savukārt adresātam atbildē nebūtu nepieciešams īpaši norādīt, ka ir „nedaudz jāpārtaisa” piedāvājuma dizains. No SIA „Kompānija NA” e-pasta sarakstes ar SIA „Re&Re” izriet, ka savu atsevišķo piedāvājumu tā nosūtīja SIA „Re&Re” jau 2014.gada 21.jūlijā. Tātad SIA „Kompānija NA” 2014.gada 22.jūlija sarakstē pamatoti iekļauta lēmuma pielikumā kā darbība, kas apstiprina aizliegtas vienošanās esību.

[2.8] Lēmumā konstatētais, ka informācijas plūsma starp lietas dalībniekiem e-pastā 2013.–2014.gadā zaudēja intensitāti, nenozīmē, ka SIA „Kompānija NA” pēc savas iniciatīvas vispār būtu izbeigusi lēmumā vērtētās darbības. Tā kā pirmo reizi SIA „Kompānija NA” sarakstē ar citiem lietas dalībniekiem par dalību iepirkumos iesaistījās 2009.gada 24.martā, Konkurences padome pamatoti secināja, ka SIA „Kompānija NA” pārkāpums kopumā ilga no 2009.gada 24.marta līdz 2014.gada 22.jūlijam. Arī lēmuma pielikuma 3.–5.punktā norādītā sarakstē pretēji pieteikumā norādītajam ir attiecināma uz SIA „Kompānija NA” pārkāpumu.

[2.9] Tirdzniecības dalībnieka darbības rīcība ir uzskatāma par paša tirdzniecības dalībnieka rīcību, ja vien lietā nav iegūti tādi pierādījumi, kas pārlicināši liecina par tirdzniecības dalībnieka darbības apzinātu un mērķtiecīgu rīcību pretēji konkrētā tirdzniecības dalībnieka interesēm. Izskatāmajā lietā ne uz vienu pieteicēju šādi apstākļi nav konstatējami. Pretējais neizriet arī no SIA „Kompānija NA” darbības /pers. I/ liecības tiesā.

[2.10] Pārsūdzētā lēmuma rezolūīvās daļas 2.–10.punktā pieļautās acīmredzamās pārrakstīšanās kļūdas, tekstā izlaižot vārdus „naudas sodu”, nerada šaubas par to, ka lēmumā norādīts konkrēts katrai no lietas dalībniecēm noteiktais naudas sods. Kļūda neietekmē lēmumu pēc būtības. SIA „SGS Sistēmas” ir tiesības likumā noteiktā kārtībā lūgt iestādi šo kļūdu labot, ja tās ieskatā tas ir nepieciešams.

[2.11] Konkurences padome pieteicēju darbības pamatoti nav novērtējusi kā paziņojumu par dalību konkursā, jo e-pastu saturs par šādu mērķi neliecina. No sarakstes satura izriet, ka pieteicējas, kā arī pārējie lietas dalībnieki savstarpēji dalījās ar informāciju par piedalīšanos vai nepiedalīšanos iepirkumos, kā arī par „aizsega” piedāvājuma iesniegšanu, šādā veidā sadalot potenciālos klientus. Šādas darbības ierobežo konkurenci vai pat pilnībā to izslēdz.

Nevar piekrist arī viedoklim, ka /pers. J/ un /pers. K/ sūtītajos e-pastos nav būtiskas informācijas. Šajos e-pastos ir ietverta informācija par konkrēta iepirkuma izsludināšanu, kam seko piebilde „Ceru uz Jūsu sapratni” vai piebilde „Būsim pateicīgi par izrādīto sapratni un cieņu par ieguldīto darbu” u.tml. Šāda sarakste ir saprotama kā aicinājums sarakstes adresātiem konkrētajos iepirkumos nepiedalīties. Attiecīgi personas, kuras no šīs sarakstes nav norobežojušās, ir piekritušas šādai informācijas apmaiņai, tādējādi iesaistoties aizliegtā vienošanās.

[2.12] Konkurences padome pamatoti lēmumā ir atsaukusies uz Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) vadlīnijām par to, kā apkarot manipulācijas ar piedāvājumiem publiskajos iepirkumos, jo pieteicēju sarakstē attiecas uz publiskajiem iepirkumiem un minētās vadlīnijas ir sagatavotas atbilstoši ESAO kompetencei šajā jomā.

[2.13] SIA „SGS Sistēmas” vērs uzmanību, ka Konkurences padome lēmumā ir iekļāvusi secinājumu, ka pēc lēmumā konstatētā pārkāpuma neatļautā tirdzniecības dalībnieku rīcība turpinājās slēptākā veidā. Par pamatotu atzīstams SIA „SGS Sistēmas” norādītais, ka šis apgalvojums nav pierādīts. Taču, tā kā šis secinājums ir noformulēts tikai kā pieļāvums, turklāt no lēmumā norādītā pamatojuma kopumā izriet, ka pieteicējas ir sodītas tikai par tādiem pārkāpumiem, attiecībā uz ko ir iegūti konkrēti pierādījumi, minētais pieļāvums nekādas tiesiskas sekas pieteicējam nav radījis.

No šī pieņēmuma nevar secināt, ka Konkurences padome lietas izskatīšanas laikā būtu bijusi neobjektīva. Tā kā Konkurences padome no tirdzniecības dalībnieka bija saņēmusi informāciju par iespējamo aizliegto vienošanos, tai bija jāiegūst pierādījumi par šo saziņu un jāiegūst saziņā iesaistīto personu paskaidrojumi. Šo darbību veikšana pati par sevi nenozīmē to, ka Konkurences padome būtu meklējusi tikai vainu apstiprinotus un atbildību pastiprinotus apstākļus, bet būtu ignorējusi attaisnojošus un atbildību mīkstinotus apstākļus. No lietas materiāliem izriet, ka iestāde lietu izmeklēja objektīvi, ievēroja procesa dalībnieku tiesības un tās secinājumi ir pamatoti.

[2.14] Tā kā SIA „MD Professional” ir iecietības programmas dalībnieces saistīts uzņēmums, SIA „SGS Sistēmas” neatradās salīdzināmos apstākļos ar minētajām sabiedrībām, līdz ar to vienlīdzības princips nav pārkāpts.

[2.15] Nevar piekrist viedoklim, ka Konkurences padome, nosakot pārkāpuma ilgumu, nepamatoti summēja divu veidu nesaisītus pārkāpumus – aizliegtu vienošanos par dalību konkursos un „aizsega” piedāvājumu iesniegšanu. No e-pasta sarakstes izriet, ka pieteicēju rīcība izpaudās divos dažādos veidos, taču abu veidu darbības atbilst Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā paredzētā pārkāpuma pazīmēm, proti, abu veidu darbības ir aizliegtas vienošanās. Pieteicēju rīcība ilgstoši tika turpināta, tā notika vienas vienotas sarakstes sistēmas ietvaros un to raksturoja viens kopīgs mērķis. Tātad no pārkāpuma galīgā novērtējuma un kvalifikācijas viedokļa sarakstē nav sadalāma sīkāk, bet rīcības sīkākam izvērtējamam ir nozīme, lemjot jautājumu par piemērojamo sodu. Turklāt, ja vērtētu katru pārkāpumu kā atsevišķu, tas pasliktinātu pieteicēju stāvokli, ņemot vērā, ka to darbības deformēja konkurenci iepirkumos. Katras pieteicējas pieļautā pārkāpuma kopīgais ilgums pamatoti tika noteikts, tajā iekļaujot visus konkrētās pieteicējas pieļautos pārkāpumus neatkarīgi no tā, kādā veidā tie izpaudās.

[2.16] SIA „3S” pieteikumā norāda, ka /pers. K/ un /pers. J/ vairākām e-pastu sūtītājām personām norādīja, lai viņiem vairs nesūta informāciju par dalību iepirkumos. SIA „3S” Konkurences padomē 2017.gada 3.martā iesniedza arī attiecīgus /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/ un /pers. O/ apliecinājumus, kuros personas norāda, ka /pers. K/ ir ar tām mutiski sazinājies, lūdzot vairs nesūtīt viņam un /pers. J/ informāciju par dalību publiskajos iepirkumos. Apliecinājumos norādīto /pers. K/, /pers. J/, /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/ un /pers. O/ apstiprināja arī tiesas sēdē.

Izvērtējot apliecinājumos norādīto, kā arī lietas dalībnieku pārstāvju paskaidrojumus un liecinieku liecības tiesas sēdē, tos nevar uzskatīt par ticamiem. Minēto pierādījumu izvērtējumā ir būtiski, ka tie Konkurences padomē tika iesniegti tikai 2017.gada 7.martā, proti, pēc procesuālo darbību pabeigšanas pie pieteicējam un lietas dalībnieku sākotnējo paskaidrojumu uzklaušanās, kā arī pēc Konkurences padomes detalizētā paziņojuma par pārkāpumu saņemšanas. Minētie pierādījumi iesniegti vairākus mēnešus pēc sākotnējo paskaidrojumu sniegšanas, bet iepriekš neviena no Konkurences padomes uzklaušajām personām paskaidrojumus par apliecinājumiem norādītajiem apstākļiem nav runājusi. Tas, ka /pers. J/ nav jurista izglītības, ticami

neizskaidro, kāpēc viņš sākotnēji neko nenorādīja par cenšanos norobežoties no sarakstes. Sarunas laikā Konkurences padomes pārstāvji viņam uzdeva jautājumus par e-pasta saraksti, līdz ar to viņam bija saprotams, par ko ir jāsniedz paskaidrojumi, un būtu pašsaprotami, ka, sniedzot paskaidrojumus par saraksti, viņš vienlaikus izskaidrotu, ka vairākkārt ir centies no sarakstes norobežoties, ja tas patiešām tā būtu noticis. Nav pamatoti pārņēmt Konkurences padomei, ka tā nenoskaidroja tādus apstākļus, par kuriem tā nezināja un arī nevarēja zināt, jo neviens no lietas dalībniekiem uz to nebija norādījis. Turklāt nav saprātīgi izskaidrojama pakāpeniska norobežošanās no sarakstes, vienai personai par norobežošanu norādot jau 2011.gadā, bet citām – ievērojami vēlāk. Tādējādi visu iesaistīto personu tiesā sniegtais apstiprinājums par apliecinājumu norādīto ir vērtējams kā mēģinājums palīdzēt SIA „3S” izvairīties no atbildības par pieļauto pārkāpumu, nevis sniegt patiesu skaidrojumu.

[2.17] No pierādījumiem izriet, ka e-pastu/elektroniskā pasta adrese A/ un/elektroniskā pasta adrese B/ sarakste ir attiecināma uz SIA „3S”, nevis SIA „Skatuves Sistēmu Serviss”.

[2.18] Attiecībā uz SIA „Studio 7” un SIA „Sound Factory” nav konstatējama tik cieša abu uzņēmumu saistība, kā SIA „Skatuves Sistēmu Serviss” un SIA „3S” gadījumā. Nav konstatēts, ka /pers. O/ e-pastu sarakstē būtu iesaistījies pēc SIA „Sound Factory” izveidošanas. Turklāt – pat ja SIA „Sound Factory” nepamatoti nav sodīta par pārkāpumu, tas nav pamats SIA „3S” atbrīvošanai no atbildības par konkrēto pārkāpumu.

[2.19] SIA „AUDIO AE” norāda, ka lielākā daļa no lēmumā norādītajiem e-pastiem uz to neattiecas. SIA „AUDIO AE” arī uzskata, ka tās pārkāpums bija jāvērtē sīkāk pa gadiem un epizodēm. Taču apstāklim, cik daudz SIA „AUDIO AE” bija iesaistīta sarakstē, ir nozīme, vērtējot tās lomu un nosakot sodu, bet pārkāpuma kvalifikācijā šim apstāklim nav izšķirošas nozīmes. SIA „AUDIO AE” e-pastus, kuros tā tika informēta par citu tirgus dalībnieku piedalīšanos iepirkumos un tika lūgta tiem netraucēt, ir akceptējusi ilgstošā laika periodā – no 2010.gada 17.maija līdz 2014.gada 31.jūlijam SIA „AUDIO AE” no šīs sarakstes nav norobežojusies. Turklāt vienā gadījumā tā ir piekritusi iesniegt „aizsega” piedāvājumu.

[2.20] Pārkāpums tika konstatēts 2017.gada 30.martā, kad tika pieņemts lēmums. Tādēļ atbilstoši Konkurences likuma 12.panta trešajai daļai un Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr. 796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” (turpmāk – noteikumi Nr. 796) 3.punktam Konkurences padome naudas sodu SIA „SGS Sistēmas” un SIA „AUDIO AE” noteica, ņemot vērā šo pieteicēju 2016.gada pārskatos norādīto neto apgrozījumu. Tā kā pārējo lietas dalībnieku 2017.gada (*Senāta piezīme: acimredzot domāts 2016.gads*) pārskata apstiprināšana bija plānota tikai 2017.gada aprīlī un jūnijā, Konkurences padome pamatoti šim pieteicējam naudas sodu aprēķināja, ņemot vērā 2015.gada pārskatos norādīto neto apgrozījumu.

[2.21] Piemērojamā naudas soda apmērs pieteicējam noteikts atbilstoši noteikumu Nr. 796 jēgai: ievērojot to, ka ir konstatēta horizontālā karteļa vienošanās, kas atbilstoši noteikumu Nr. 796 15.punktā noteiktajam ir sevišķi smags pārkāpums; pārkāpuma smaguma novērtējumā ņemot vērā to, ka visas pieteicējas bija iesaistītas informācijas apmaiņas sistēmā par dalību iepirkumos, kā arī ar pārkāpuma sekas; pieteicēju lomas pārkāpumā vērtējumā pamatoti ņemts vērā, vai tirgus dalībnieks bija pārkāpuma iniciators un tas, vai viņa loma bija pasīva vai aktīva.

Pareizs ir iestādes secinājums, ka SIA „SGS Sistēmas” bija pārkāpuma iniciatore, jo ļoti lielu sarakstes daļu iniciēja tieši šī pieteicēja, tā arī aktīvi iesaistījās tādu situāciju risināšanā, kad kāds no aizliegtās vienošanās dalībniekiem nerīkojās atbilstoši sarakstē norādītajam. SIA „SGS Sistēmas” nepamatoti apgalvo, ka secinājums par tās iniciatīvu un aktīvo lomu balstīts tikai uz saraksti ar iecietības programmas dalībnieci. No lēmuma pielikumā ietvertās sarakstes uzskaitījuma redzams, ka SIA „SGS Sistēmas” aktīvi sarakstījās arī ar citiem lietas dalībniekiem. Ņemot vērā minēto, SIA „SGS Sistēmas” par pārkāpuma smagumu pamatoti noteikts vislielākais sods.

SIA „3S” loma salīdzinājumā ar pārējām pieteicējām pamatoti vērtēta kā pasīva, jo šī pieteicēja tikai pieņēma tai nosūtīto informāciju, nenorobežojoties no tās. Attiecīgi SIA „3S” par pārkāpuma smagumu noteikts vismazākais sods, jo tās loma kopējā vienošanās sistēmā salīdzinājumā ar pārējām pieteicējām bija vismazākā.

Savukārt pārējo trīs pieteicēju loma pamatoti novērtēta kā aktīva, jo šīs pieteicējas ne tikai, ilgstoši klusējot, akceptēja tām adresēto saraksti, bet arī uz to reaģēja, kā arī iesaistījās vienošanās par „aizsega” piedāvājumiem, tāpēc šīm pieteicējām par lomu sistēmā noteikts vienāds soda palielinājums. No lēmumā norādītā detalizētā naudas soda apmēra sadalījuma redzams, ka Konkurences padome ņēma vērā arī šo trīs pieteicēju aktivitātes līmeni, jo attiecībā uz SIA „Kompānija NA” noteikts par 0,5 % augstāks soda apmērs par dalību sistēmā un „aizsega” piedāvājumiem, nekā SIA „PRO 1 STAGE” un SIA „AUDIO AE”. Līdz ar to secināms, ka, nosakot naudas soda apmēru par pārkāpuma smagumu, Konkurences padome ir ņēmusi vērā visus lietā būtiskos apstākļus.

SIA „AUDIO AE” norāda, ka tā saņēma un nosūtīja ievērojami mazāk e-pastus, nekā SIA „PRO 1 STAGE” un SIA „AJV grupa”, tā iesniedza tikai vienu „aizsega” piedāvājumu, bet noteiktie sodi būtiski neatšķiras. Tomēr precīzs e-pastu skaits nav izšķirošs, nosakot soda apmēru. Būtiski ir tas, ka SIA „AUDIO AE” ir gan akceptējusi nepieļaujamo saraksti, gan arī pati bijusi tās iniciatore. Konkurences padome pamatoti pārkāpumu smagumu vērtēja nevis attiecībā uz konkrētu epizožu skaitu kā uz atsevišķām pārkāpuma izpausmēm, bet gan uz dalību sistēmā kā kopumu.

Konkurences padome pareizi noteica laika periodus, kuros pārkāpums izdarīts, un aprēķināja katras pieteicējas kopējo pārkāpuma ilgumu, kā arī pamatoti, ņemot vērā pārkāpuma ilgumu, noteica arī naudas soda palielinājumus visām pieteicējām. Naudas soda palielinājums noteikts tiesību normā noteiktajās robežās un ir ņemts vērā katras pieteicējas pārkāpuma ilgums salīdzinājumā ar citām pieteicējām: par ilgāko pārkāpumu noteikts lielāks palielinājums, bet par pārējiem noteikti mazāki palielinājumi. Tātad, nosakot sodu, Konkurences padome ir ņēmusi vērā lietā konstatētos apstākļus attiecībā uz katru pieteicēju, un pieteicējam noteiktie sodi atzīstami par samērīgiem.

[2.22] Kā to atzinis Senāts, izvērtējot personas lomu pārkāpumā, nav būtiski tas, vai un kādu labumu persona faktiski guvusi no dalības iepirkumos, kuros tā vienojusies par konkurences ietekmēšanu. Tādēļ soda noteikšanā nebija jāņem vērā pieteicēju norādītais par to nelielajiem ienākumiem no dalības iepirkumos.

Tāpat Konkurences padomei atbilstoši Senāta praksē atzītajam, nosakot pieteicējam naudas sodu, bija jāizvērtē konkrētajā lietā būtiskie apstākļi, nevis jāsamēro pieteicējam nosakāmais sods ar iepriekš citās lietās noteiktiem sodiem.

[2.23] Konkurences padome pamatoti nesamazināja pieteicējam noteikto sodu, jo lietā nav konstatējams neviens no noteikumu Nr. 796 23.punktā norādītajiem atbildību mīkstinošiem apstākļiem. Apstākļi, ka pieteicējas iestādei ir sniegušas tās pieprasīto informāciju, nav uzskatāms par atbildību mīkstinošu apstākli, jo tas ir tirgus dalībnieka pienākums.

[2.24] SIA „Kompānija NA” uzskata, ka lietā bija piemērojams noteikumu Nr. 796 23.2.apakšpunkts. Taču Senāts 2015.gada 28.decembra spriedumā lietā Nr. SKA-1286/2015 ir atzinis, ka gadījumā, ja aizliegtas vienošanās pārkāpums noticis iepirkumu jomā, noteikumu Nr. 796 23.2.apakšpunkts nav piemērojams.

[3] SIA „SGS Sistēmas” par spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Spriedumā nav pieminēta un vērtēta SIA „SGS Sistēmas” lūguma par pienākuma uzlikšanu Konkurences padomei nodrošināt to tiesību avotu oficiālu tulkojumu valsts valodā, uz kuriem Konkurences padome atsaucās lēmumā un apgabaltiesai sniegtajos paskaidrojumos, sākotnēja apmierināšana, bet vēlākā Konkurences padomes atbrīvošana no šā pienākuma izpildes.

Tāpat spriedumā nav vērtēts pieteicējas arguments par Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 4.pantā, Valsts valodas likuma 3.pantā un Administratīvā procesa likumā minēto nosacījumu par valsts valodas lietošanu pārkāpumu.

Tādējādi tiesa pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 327.panta trešās daļas 3.punktu, kas paredz, ka par procesuālo tiesību normas pārkāpumu, kas varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas, uzskatāms tas, ka, izskatot lietu, pārkāptas procesuālo tiesību normas par tiesvedības valodu.

Turklāt tiesa arī pati spriedumā atsaukusies uz spriedumiem, kas nav tulkoti latviešu valodā. Tāpat tiesa atsaukusies uz Eiropas Savienības Tiesas spriedumu, kas ir pieejams valsts valodā, bet tajā ir atsauces uz spriedumu, kas valsts valodā nav pieejams. Tādējādi pārkāpts Satversmes 90.pants (ikvienam ir tiesības zināt savas tiesības) un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Eiropas Cilvēktiesību konvencija) 6.pants (ikvienam ir tiesības uz taisnīgu tiesu), jo tiesa nav taisnīga, ja persona tiek tiesāta, pamatojoties uz tiesībām, kas nav pieejamas valsts valodā. Šādi tiesa ir pārkāpusi arī Administratīvā procesa likuma 326.panta pirmās daļas 2.punktu (piemērota materiālo tiesību norma, kuru nevarēja piemērot).

[3.2] 2018.gada 24.aprīlī Konkurences padome iesniedza apgabaltiesā vēstuli, kuru vienpersoniski parakstījusi Konkurences padomes priekšsēdētāja. Vēstulē norādīts, ka Konkurences padome ir spiesta atsaukt lēmumā ietvertās atsauces uz tiem nolēmumiem, kuru tulkojumi nav pieejami latviešu valodā. Minētais nozīmē, ka lēmumā esošais pamatojums paliek nemainīgs, taču no lēmuma atsaukamas atsauces uz latviešu valodā neiztulkotajiem tiesību avotiem, kas lēmumā atrodas zemsvītras daļā.

Vēstulei netika pievienota lēmuma labotā redakcija, un tāda netika iesniegta arī tiesas sēdē, neskatoties uz to, ka SIA „SGS Sistēmas” un citi lietas dalībnieki lūdza to izsniegt. Netika sniegti precīzi paskaidrojumi, kas tieši tika atsaukts, jo atsauktie tiesību avoti un to pārstāsts ir minēts ne tikai lēmuma zemsvītras daļā, bet arī pašā lēmuma tekstā.

Konkurences likuma 5.pants noteic, ka Konkurences padomes lēmējinstiūcija ir padome, kas Konkurences padomes vārdā pieņem lēmumus. Ievērojot minēto, lēmumu pat par pārrakstīšanās kļūdas labojumu varēja pieņemt tikai padome, nevis Konkurences padomes priekšsēdētāja vienpersoniski.

Konkurences padome ir pārkāpusi arī Administratīvā procesa likuma pamatprincipu, ka administratīvā akta pamatojums nevar tikt grozīts, jo ir grozījusi lēmuma pamatojumu, faktiski atsakoties no pamatojuma, bet uzstājot uz nelabvēlīga administratīvā akta spēkā esību.

Šādos apstākļos tiesa ir pieļāvusi, ka: iestāde lietas izskatīšanas laikā ir grozījusi lēmuma pamatojumu, pārkāpjot principu, ka administratīvā akta pamatojums nevar tikt grozīts; iestāde lēmumu pieņēmusi, pārkāpjot lēmuma pieņemšanas kārtību; iestāde nav iesniegusi grozītā lēmuma tekstu, tādējādi pārkāpjot Administratīvā procesa likuma 71.pantā noteikto paziņošanas pienākumu.

[3.3] Spriedumā nepamatoti norādīts, ka pārrakstīšanās kļūda lēmuma rezolutīvajā daļā neietekmē to pēc būtības. Rezolutīvā daļa ir būtiskākā lēmuma sastāvdaļa, vienīgā daļa, kas ietekmē personas tiesības. Pieteicēja uz kļūdu norādīja pieteikumā tiesai, kuru iestāde ir saņēmusi. Tiesa, tā vietā, lai izvērtētu pieteikumā norādīto atbilstoši procesuālajām normām, ir norādījusi uz pieteicējas tiesībām, kuras tā jau ir izmantojusi, iesniedzot pieteikumu tiesā. Ievērojot to, ka esošais lēmuma rezolutīvās daļas formulējums pieteicējai ir iespējami labvēlīgs, bet citādāks tulkojums varētu būt pieteicējai nelabvēlīgs, tieši iestādei būtu jānodrošina kļūdas labošana. Šādos apstākļos tiesa nepamatoti nav piemērojusi Administratīvā procesa likuma 74.panta pirmās daļas 4.punktu, proti, nepamatoti nav atzinusi, ka administratīvais akts nav spēkā.

[3.4] Tiesa nav izvērtējusi lietu pēc būtības, nav sniegusi motivāciju, kas atbilstu prasībām, kas izvirzītas pirmās instances tiesas spriedumam. Tā vietā tiesa ir pievienojusies iestādes lēmumam un izteikusi apsvērumus par iestādes lēmumu tā, it kā tas būtu pirmās instances tiesas spriedums. Pierādījumu vērtējums ir tikai attiecībā uz atsevišķiem jautājumiem. Tiesa spriedumu pēc būtības taisījusi, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu, nevis uz normu, kas bija jāpiemēro, proti, 251.panta piekto daļu.

Lietas izskatīšanas laikā tika nopratināta virkne liecinieku, tomēr sprieduma motīvu daļā liecības ir pieminētas tikai 27.punktā, turklāt tikai norādot, ka tādas ir bijušas. Vērtējums liecībām nav dots. Trūkumi sprieduma motivācijā izpaužies, piemēram, 20.punktā (par pārrakstīšanās kļūdu), 21.punktā, kur tiesa attaisnojusi vadlīniju kā palīgīdzekļa izmantošanu, bet nav pieminējusi normatīvo pamatojumu, kā arī 22.punktā, kur tiesa pievienojas iestādes viedoklim. Nav vajadzības detalizēti analizēt katra sprieduma punkta atbilstošu motivāciju, jo spriedums kopumā ir nemotivēts.

Šie pārkāpumi ir ietekmējuši tiesas spriedumu. Piemēram, tiesa nonākusi pie kļūdainiem secinājumiem, norādot, ka SIA „MD Professional” ir iecietības programmas dalībnieces saistītais uzņēmums, nepaskaidrojot, kā šī saistība izpaužas. Tiesa nav vērtējusi SIA „SGS Sistēmas” norādītos argumentus un pierādījumus, kas pierāda, ka šie uzņēmumi cieši sadarbojas, bet formāli nav saistītie uzņēmumi, jo tad abi norādītie uzņēmumi nebūtu varējuši piedalīties kopīgos iepirkumos kā neatkarīgi pretendenti.

[3.5] Sprieduma 23.punktā konstatētais, ka nav pierādījumu iestādes apgalvojumam par to, ka neatļautā tirgus dalībnieku rīcība būtu turpinājusies slēptā veidā, automātiski nozīmē, ka ir piemērojams noteikumu Nr. 796 23.2.apakšpunkts un pieteicējam uzliktais sods bija samazināms. Tāpat tiesa spriedumā ir uzskaitījusi noteikumu Nr. 796 23.punktā minētos četrus atbildību mīkstinošos pamatus, bet vērtējumu devusi tikai vienam no tiem, lai arī pieteicējas atsaukušās uz visiem 23.punkta apakšpunktiem.

[3.6] SIA „SGS Sistēmas” uztur arī visus pārējos argumentus, kas norādīti pieteikumā tiesai un izteikti lietas izskatīšanas laikā. Piemēram, par to, ka gan iestāde, gan tiesa nepamatoti atzinusi pieteicēju par pārkāpuma iniciatoru, lai arī to neapliecina neviens pierādījums. Tāpat tiesa kļūdaini kā argumentu norāda sarakstes biežumu, jo aizliegtas vienošanās pastāvēšana un iniciēšana ir pierādāma ar citiem pierādīšanas līdzekļiem.

[4] SIA „PRO 1 STAGE” par spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Konkurences padome lēmumu pamatojusi ar Eiropas Savienības Tiesas un Vispārējās tiesas spriedumiem, kā arī ar Eiropas Komisijas dokumentu un lēmumiem, kas nav tulkoti valsts valodā. Lai gan sākotnēji tiesa uzlika pienākumu Konkurences padomei nodrošināt tulkojumus, vēlāk tiesa šo pienākumu atcēla. Tādējādi ir pārkāpts Satversmē, Valsts valodas likumā un Administratīvā procesa likumā noteiktais valsts valodas un privātpersonu tiesību ievērošanas princips. Tiesības uz taisnīgu tiesu nedrīkst būt atkarīgas no valsts institūciju nespējas vai negribēšanas pildīt tām uzliktos pienākumus, kā arī no to naudas trūkuma. Tiesa spriedumā šos apstākļus nav vērtējusi.

Turklāt tiesa spriedumā pati atsaukusies uz netulkotiem Eiropas Savienības Tiesas un Vispārējās tiesas spriedumiem, arī tādiem, kuri bija iekļauti tulkojamo spriedumu sarakstā. Tāpat tiesa atsaukusies uz valsts valodā pieejamu Eiropas Savienības Tiesas spriedumu, bet ar atsaucēm uz spriedumu, kas valsts valodā nav pieejams.

Tādējādi tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 326.panta pirmās daļas 2.punktu un 327.panta trešās daļas 3.punktu.

[4.2] Tiesa spriedumā nav devusi vērtējumu Konkurences padomes priekšsēdētājas pieļautajam likuma pārkāpumam, par kādu uzskatāma 2018.gada 24.aprīļa Konkurences padomes priekšsēdētājas vēstule „Papildus informācija administratīvajā lietā Nr. A43008017”. Konkurences padomes priekšsēdētājas tiesības nosaka Konkurences likuma 5.panta astotā daļa, un tajā nav norādītas tiesības grozīt Konkurences padomes lēmumus.

[4.3] Nevar piekrist tiesas viedoklim, ka tas vien, ka visas pieteicējas nodarbojas ar dažādu valsts un pašvaldības iestāžu organizēto pasākumu tehnisko nodrošināšanu, ir pamats secinājumam, ka pieteicējas pamatoti atzītas par konkurentēm SIA „PRO 1 STAGE” jau pieteikumā tiesai norādīja uz Eiropas Savienības Tiesas 2015.gada 26.novembra spriedumu lietā C-345/14, kur atzīts, ka konkurences ierobežojuma „mērķa dēļ” jēdziens ir jāinterpretē šauri un tas var tikt piemērots tikai noteiktiem uzņēmumu savstarpējās koordinācijas veidiem, kuru kaitējuma konkurencei līmenis ir pietiekams, lai varētu tikt atzīts, ka nav jāpārbauda to sekas. Tiesa šo atsauci uz judikatūru nav vērtējusi un nav norādījusi, kāpēc tā nav attiecināma uz

izskatāmo lietu.

[4.4] Tiesas procesā tika nopratināti četri liecinieki, bet spriedumā daļēji ir pieminētas tikai viena liecinieka – /pers. I/ liecības un apšaubītas pārējo liecinieku liecības sakarā ar norobežošanas no e-pasta sarakstes.

Nav ņemts vērā visu liecinieku norādītais, ka SIA „PRO 1 STAGE” valdes priekšsēdētāju /pers. E/ liecinieki pazīst nedaudz, bet par /pers. C/ (epizodisks SIA „PRO 1 STAGE” darbinieks, kas pamatā bija iesaistījies sarakstē) vispār īsti nezina, kādā uzņēmumā viņš strādā un kādu amatu ieņem. Tas nozīmē, ka daļa sarakstē iesaistīto tajā piedalījās tāpēc, ka sarakste bija „modes lieta”, nevis ar mērķi ietekmēt konkurenci, jo nav jēgas sūtīt jebkādu informāciju personai, kura neko nevar ietekmēt jautājumā par dalību iepirkumos.

[4.5] Jau iepriekš minētajām liecinieku liecībām neatbilst tiesas secinājums, ka vēstuli nosūtītajī un pārsūtītajī sūtījumu adresātus uztvēra un novērtēja kā personas, kuras konkrētie iepirkumi interesē vai var interesēt.

Tāpat tas, ka citu uzņēmumu darbinieki, kuri iesaistījās sarakstē, /pers. C/ ir uztvēruši kā SIA „PRO 1 STAGE” pārstāvi, nav atkarīgs no SIA „PRO 1 STAGE” gribas un tāpēc nevar tai radīt juridiskas sekas. Atzīstot par pareizu tiesas secinājumu, ka nav nozīmes tam, vai /pers. C/ bija juridiskas attiecības ar SIA „PRO 1 STAGE”, var secināt, ka jebkura trešā persona tirgus dalībniekam var radīt Konkurences likuma pārkāpumus. Tāpat tiesa nav norādījusi nevienu pierādījumu, kas ļautu apgalvot, ka pieteicēju pārstāvošais /pers. E/ nevarēja nezināt to, ka /pers. C/ rīkojas SIA „PRO 1 STAGE” vārdā.

[4.6] Tiesa ir pievienojusies Konkurences padomes viedoklim, ka informācija par datora verificāciju attiecas uz pieteicējas valdes priekšsēdētāja /pers. E/ datoru, lai gan izdrukā visur ir norādīts uzvārds /Uzvārds/. Konkurences padome tā arī nevarēja paskaidrot, kā šāda kļūda radusies, tikai paskaidrojot, ka to, ka viss esot kārtībā, nosakot MD5 kontrolsumma. Pieteicējai neizdevās noskaidrot, kāds normatīvais akts nosaka šādas kontrolsummas parametrus vai veidošanās principus, lai varētu par to pārliecināties. Šādu skaidrojumu nesniedza arī tiesa.

[4.7] No tiesas secinājuma par SIA „PRO 1 STAGE” norobežošanas no e-pasta sarakstes izriet, ka arī rīkošanās pretēji sarakstes dalībnieku interesēm ir konkurences pārkāpums, nevis veicina konkurenci.

[4.8] Kritiski ir vērtējams tiesas secinājums, ka pieteicējas sarakstē cita citai ir atklājušas tādu informāciju, kas normālas konkurences apstākļos netiek atklāta. Pamatā visa sarakste sastāv no paziņojumiem, ka „ir izsludināts iepirkums”, „esam ieguldījuši darbu”, „lūdzu netraucēt”. No visas sarakstes tikai piecos e-pastos ir informācija par cenām un vēl divos ir atsauces uz pievienotajām tāmēm. Nevienu no šiem e-pastiem nav sūtījuši un saņēmusi SIA „PRO 1 STAGE”.

[5] SIA „Kompānija NA” par spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem

[5.1] Pārsūdzētais lēmums cita starpā pamatots ar argumentiem, kas izteikti nolēmumos un vadlīnijās, kas nav tulkoti latviešu valodā. Konkurences padome, atbildot uz tiesas uzlikto pienākumu konkrētos materiālus iztulkot, norādīja, ka tā atsauc lēmumā zemsvītras piezīmēs ietvertās atsauces uz materiāliem, kuru tulkojumi nav pieejami latviešu valodā, esošajam lēmuma pamatojumam paliekot nemainīgam.

Ievērojot to, ka Konkurences padome nav pieņēmusi lēmumu par kļūdu labošanu, atteikšanās no administratīvā akta pamatojuma daļā par atsaucēm vērtējama kā pieteicēju pieteikumu atzīšana tajā iebildumu daļā, kas skar lēmuma pamatojumu. Turklāt nav pamatots Konkurences padomes uzskats, ka, atsaucot zemsvītras piezīmes atsauces, pamatojums paliek nemainīgs.

Tiesas spriedumā nav sniegts juridisks vērtējums Konkurences padomes rīcībai, daļēji atsaucot administratīvā akta pamatojumu, kā arī par šī atsaukuma procesuālo noformējumu un par to, vai šīs rīcības rezultātā strīdus lēmums ir vai nav zaudējis savu leģitimitāti.

[5.2] Tiesa ir izdarījusi nepareizus secinājumus attiecībā uz tirgus noteikšanu, kurā vērtētas SIA „Kompānija NA” un citu komersantu darbības, un secīgi izdarījusi kļūdainus secinājumus arī tirgus dalībnieku vērtējuma sakarā. Proti, analizējot, vai lietā konstatēta informācijas aprīte starp pieteicēju un citiem komersantiem var ietekmēt konkurenci noteiktā tirgū, Konkurences padome nav noskaidrojusi attiecīgo tirgu raksturojošos tiesiskos un ekonomiskos datus, bet tiesa šo Konkurences padomes viedokli ir atzinusi par pamatotu.

Vērtējot vairāku pieteicēju norādīto, ka to darbības jomas atšķiras un tās savstarpēji nekonkurē, tiesa ir atzinusi par pamatotu Konkurences padomes secinājumu, ka pieteicēju norādītās ziņas par to darbības jomu nav pietiekams pamats, lai secinātu, ka lietas dalībnieku starpā notikusi sarakste nav notikusi starp konkurentiem, kaut arī Konkurences padome atzina, ka atsevišķos gadījumos varēja pastāvēt ierobežotas pieteicēju dalības iespējas konkrētā iepirkumā, ņemot vērā pasūtītāja atrašanās vietu un pieteicēju resursus.

Konkurences padome ir paudusi viedokli, ka tirgus dalībnieki, kuri iesaistīti aizliegtā vienošanās, ir atbildīgi par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu neatkarīgi no tā, vai tie darbojas dažos vai visos segmentos, uz kuriem attiecināma konkrētā vienošanās. Minētais vērtējams kritiski, jo viedoklis nav pamatots ar tiesību normām, kas ir pretēji likuma atrunas principam.

[5.3] Tiesa, izdarot secinājumu, ka pieteicēju vienošanās ir aizliegta pēc mērķa, jo sarakstē ir atklāta informācija, kas normālas konkurences apstākļos netiek atklāta, nav argumentējusi, kāda informācija ir uzskatāma par tādu, kas normālas konkurences apstākļos netiek atklāta. Tāpat nav pierādījumu, kas apliecinātu, ka starp pieteicējam pastāvētu vienošanās par dalību un dalības noteikumiem iepirkumos.

Spriedumā nav pārlecināšas argumentācijas par SIA „Kompānija NA” iesaistīšanos neatļautos nolīgumos, turklāt spriedumā nav atsauces uz pietiekami pārlecināšiem pierādījumiem, kādēļ SIA „Kompānija NA” darbības ir uzskatāmas par konkurenci mērķtiecīgi ierobežojošām, turklāt ar tik augstu potenciālu nelabvēlīgi ietekmēt konkurenci, kas izslēdz nepieciešamību vērtēt šo ierobežojumu faktisko ietekmi uz tirgu.

[5.4] Tiesa konstatējusi, ka tirgus dalībnieka darbinieka rīcība ir uzskatāma par paša tirgus dalībnieka rīcību, ja vien lietā nav iegūti pierādījumi, kas pārlecināši liecina par tirgus dalībnieka darbinieka apzinātu un mērķtiecīgu rīcību pretēji konkrētā tirgus dalībnieka interesēm, un ka izskatāmajā lietā ne uz vienu pieteicēju šādi apstākļi nav konstatējami. Tomēr tiesas secinājums nav pamatots ne ar tiesību aktiem, ne lietā esošiem pierādījumiem, ne arī sniedz vērtējumu SIA „Kompānija NA” pieteikumā norādītajiem argumentiem, proti, ka būtu pamatoti piešķirt nozīmi tam, vai strīdus kontaktos iesaistījušies uzņēmuma darbinieki vai amatpersonas. Nav iedomājams, ka darbiniekam būtu motīvs rīkoties tā, lai ietekmētu konkurenci. Tāpat nav konstatējams cēloniskais sakars starp darbinieka rīcību un tās ietekmi uz attiecīgā darbinieka iespējamiem ieguvumiem. SIA „Kompānija NA” nav devusi saviem darbiniekiem ne tiešus, ne netiešus norādījumus saistībā ar informācijas apmaiņas robežu neievērošanu.

[5.5] Nevar piekrist tiesas viedoklim, ka noteikumu Nr. 796 23.2.apakšpunkts nav piemērojams, ja aizliegtas vienošanās pārkāpums noticis iepirkumu jomā.

No spriedumā izklāstītās argumentācijas izriet, ka tiesa, vērtējot SIA „Kompānija NA” iebildumus, ir kļūdaini uzskatījusi, ka pieteicēja ir prasījusi aprēķināt naudas sodu vienīgi no tās apgrozījuma daļas, kas saistāma ar konkrētu iepirkumu tirgu, bet nevis prasījusi piemērot noteikumus Nr. 796 paredzēto naudas soda samazinājumu.

Saskaņā ar noteikumu Nr. 796 23.punktu kopējo naudas soda apmēru var samazināt, ja pastāv vismaz viens no 23.1.apakšpunktā uzskaitītajiem atbildību mīkstinošajiem apstākļiem vai arī, pamatojoties uz 23.2.apakšpunktu.

Noteikumu Nr. 796 23.2.apakšpunkts noteic, ka Konkurences padome ir tiesīga samazināt naudas soda apmēru, ja tirgus dalībnieka pēdējā finanšu gada neto apgrozījums tirgū, kurā noticis pārkāpums, ir mazāks par 10 % no šā tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma. Tātad šīs normas piemērošanai ir jākonstatē: tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījums tirgū, kurā noticis pārkāpums; tirgus

dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījums; jāpārbauda finanšu gada neto apgrozījuma tirgū, kurā noticis pārkāpums, īpatsvars kopējā apgrozījumā.

2015.gads ir SIA „Kompānija NA” pēdējais noslēgtais pārskata (finanšu) gads Konkurences likuma un noteikumu Nr. 796 izpratnē. Konkurences padome nav konstatējusi pārsūdzētajā lēmumā vērtētās darbības no SIA „Kompānija NA” puses 2015.gadā, līdz ar to nav pamata attiecībā uz 2015.gadu piemērot argumentāciju par to, ka ne visu pretendentu prettiesiskās darbības rezultējās ieņēmumos katrā konkursā.

Gan Konkurences padome, gan tiesa, tulkojot šo normu, ir pārkāpusi tiesību normu saprātīgas piemērošanas principu, atbilstoši kuram iestāde, piemērojot tiesību normas, izmanto tiesību normu interpretācijas metodes. Tulkojot noteikumu Nr. 796 23.2.apakšpunktu, nav iespējams nonākt pie secinājuma, ka šī norma nav piemērojama konkrētajā gadījumā. Līdz ar to šī norma ir piemērojama. Pretējā gadījumā būtu pamats strīdam par to, vai soda naudas aprēķināšanai par pamatu ir ņemami SIA „Kompānija NA” neto apgrozījuma rādītāji par pēdējo noslēgto finanšu gadu pirms lietas ierosināšanas vai par pēdējo kalendāro noslēgto finanšu gadu, kā tas ir darīts, pieņemot pārsūdzēto lēmumu.

[6] SIA „3S” par spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[6.1] Tiesa, novērtējot jautājumu par SIA „3S” norobežošanu no informācijas apmaiņas, nav ievērojusi Administratīvā procesa likuma 154.pantu. Tiesa nav novērtējusi pierādījumus kopumā.

Galvenais iemesls SIA „3S” iesniegto pierādījumu – apliecinājumu – noraidīšanai ir to iesniegšanas brīdis, proti, tie iesniegti vairākus mēnešus pēc sākotnējo paskaidrojumu sniegšanas. Taču Administratīvā procesa likums neparedz ierobežojumus attiecībā uz pierādījumu iesniegšanas brīdi. Tāpat likums nepiešķir lielāku nozīmi tiem pierādījumiem, kas iesniegti ātrāk. Tātad pierādījumu iesniegšanas laikam nav juridiskas nozīmes šo pierādījumu izvērtēšanā. Procesa dalībnieks pierādījumus var iesniegt jebkurā administratīvā procesa iestādē stadijā.

Turklāt apliecinājumi nenonāk pretrunā ar citiem pierādījumiem, bet tikai papildina tos. Apgalvojumam par pierādījumu savstarpēju pretrunu būtu pamats, ja iepriekš būtu pausts apgalvojums, ka SIA „3S” nav mēģinājusi norobežoties no sarakstes, tomēr šāda informācija lietā nav iesniegta, līdz ar to nedrīkst izdarīt secinājumus par pierādījumu savstarpēju pretrunu un nav pamata apliecinājumiem piešķirt mazāku ticamību.

Tiesa nav ņēmusi vērā arī to, ka apliecinājumus ir iesniegušas četras personas. Jo vairāk personu apstiprina kādu informāciju, jo lielāka ticamība tai piešķirama.

[6.2] Tiesa nav piešķirusi nozīmi SIA „3S” skaidrojumiem attiecībā uz to, kādēļ /pers. J/ sākotnēji nebija sniedzis informāciju par norobežošanu no sarakstes. Minētais tiešā veidā saistīts ar Konkurences padomes nepienācīgi izpildītām darbībām uzklaušanas procesa ietvaros, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 59.panta pirmajai daļai nedodot pieteicējai attiecīgus norādījumus un ieteikumus, kas tai liktu saprast, kāda informācija būtu jāsniedz /pers. J/ kā persona, kurai nav jurista izglītības, nevarēja zināt, kāda informācija ir tiesiski nozīmīga, lai varētu izdarīt secinājumus par pārkāpuma neesību. Tikai pēc Konkurences padomes paziņojuma saņemšanas pieteicēja varēja apzināties visus nozīmīgos apstākļus.

[6.3] Tiesa nav piešķirusi pietiekamu nozīmi liecinieku liecībām, kas apstiprina SIA „3S” iesniegtajos apliecinājumos ietvertu informāciju. Liecībās tika sniegts arī pamatojums, kādēļ lūgumi, ar kuriem pieteicēja norobežojusies no sarakstes, tikuši izteikti pakāpeniski dažādos laika periodos. Tādējādi ir konstatējams noteikts pierādījumu kopums, kas apliecina SIA „3S” nostājas pamatotību, proti, vairākas liecības un pierādījumi (apliecinājumi). Šim pierādījumu kopumam nevar piešķirt mazāku nozīmi, nekā Konkurences padomē sniegtajiem paskaidrojumiem.

Ņemot vērā minēto, tiesa /pers. J/ 2016.gada 25.oktobra paskaidrojumus ir vērtējusi izolēti no citiem pierādījumiem, tādējādi pārkāpjot Administratīvā procesa likuma 154.pantu.

[6.4] Tiesa nepareizi piemērojusi Konkurences likuma 11.panta pirmo daļu, jo ne visi kontakti starp tirgus dalībniekiem ir aizliegti. No Eiropas Savienības Tiesas un Senāta spriedumiem, uz kuriem lēmumā atsaukusies Konkurences padome, kuras nostājai pievienojusies apgabaltiesa, neizriet absolūts aizliegums tirgus dalībniekiem savstarpēji kontaktēties. Atbilstoši Konkurences likuma 11.panta pirmajai daļai vienošanās mērķim vai sekām jābūt konkurenci kavējošām, ierobežojošām vai deformējošām. Ja tirgus dalībnieki apmainās ar informāciju, kas neietekmē konkurenci, šādi tirgus dalībnieku kontakti nav aizliegti un neveido karteļa vienošanos.

/pers. J/ un /pers. K/ saņemot e-pastā informāciju no citām personām, nekādi netika ietekmēta pieteicējas komercdarbība. Tirgus dalībniekiem atklājot informāciju par dalību noteiktā iepirkuma procedūrā, citu tirgus dalībnieku rīcībā nav nonākusi nekāda informācija, kas pārveidotu konkrētā tirgus konkurences noteikumus no normāliem uz ierobežotiem/deformētiem. Pasūtītāja izziņots iepirkums neapšaubāmi ir adresēts tirgus dalībniekiem un ir pašsaprotami, ka visi ieinteresētie konkrētā tirgus dalībnieki tajā piedalīsies. Tas, ka piedalīsies viens tirgus dalībnieks, nekādā mērā nenozīmē, ka šajā iepirkumā nepiedalīsies arī citi ieinteresētie tirgus dalībnieki, savā starpā konkurējot. Pat ja SIA „3S” piedalītos publiskā iepirkumā, tai būtu jāveido neatkarīgs piedāvājums, kādu tā veidotu normālas konkurences apstākļos.

Publisko iepirkumu likums neparedz informācijas aizsardzību par to, kādi ir iepirkumā ieinteresētie piegādātāji vai kandidāti. Piemēram, Publisko iepirkumu likuma 18.panta otrā daļa paredz, ka pirms iepirkuma sākšanas pasūtītājs var rīkot apspriedi ar piegādātājiem, lai sagatavotu iepirkumu un informētu piegādātājus par iepirkuma plānu un prasībām. Šāda sapulce notiek visiem ieinteresētajiem piegādātājiem kopīgā vietā un laikā. Tātad šī norma paredz pienākumu pasūtītājam paziņot kandidātiem un pretendentiem informāciju, kura tika sniegta, citam kandidātam vai pretendentam iesaistoties iepirkuma sagatavošanā, vai kura izriet no šādas iesaistīšanās. Publisko iepirkumu likuma 36.panta otrā un trešā daļa noteic, ka pasūtītājam ir pienākums sniegt atbildes uz piegādātāju vai kandidātu jautājumiem par iepirkuma procedūras dokumentos iekļautajām prasībām. Papildu informācija pasūtītājam jānosūta piegādātājam vai kandidātam, kas uzdevis jautājumu, un vienlaikus jāievieto šī informācija pircēja profilā, kur pieejami iepirkuma procedūras dokumenti, norādot arī uzdotu jautājumu (tādējādi atklājot jautātāja identitāti).

Šo Publisko iepirkumu likuma normu analīze norāda uz to, ka publiskā iepirkuma procedūrā netiek aizsargāta ieinteresēto tirgus dalībnieku anonimitāte. Tiesa spriedumā to nav konstatējusi un tādēļ pieņēmusi kļūdainu spriedumu.

Tā kā /pers. J/ un /pers. K/ nav saņēmuši nekādu informāciju par tirgus dalībnieku piedāvāto cenu vai citiem piedāvājuma noteikumiem, tad pats fakts par ziņas nosūtītāja dalību noteiktā publiskā iepirkuma procedūrā nav radījis konkurenci ietekmējošas sekas. Ciktāl tas attiecas uz /pers. J/ un /pers. K/, nav bijusi vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos publiskā iepirkuma procedūrā vai par šīs darbības noteikumiem.

Karteļa gadījumā izpaustajai informācijai ir jābūt pietiekami būtiskai (sensitīvai), lai pārveidotu konkrētā tirgus konkurences noteikumus no normāliem uz ierobežotiem/deformētiem, tomēr konkrētajā gadījumā izpaustā informācija tāda nav bijusi.

[7] SIA „AUDIO AE” par spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[7.1] Aizliegta vienošanās Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkta un 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr. 798 „Noteikumi par atsevišķu horizontālo sadarbības vienošanos nepakļaušanu Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktajam vienošanās aizliegumam” 2.9.apakšpunkta izpratnē var pastāvēt tikai starp konkurentiem. Tiesa nepareizi interpretējusi minētās normas un kļūdaini novērtējusi SIA „AUDIO AE” spēju konkurēt ar citiem lietas dalībniekiem.

SIA „AUDIO AE” importēja un tirgū piedāvāja tikai audio (skaņas) iekārtas, kino iekārtas un šo iekārtu instalēšanu. Turpretī citi lēmumā minētie komersanti piedāvā tirgū arī citus produktus. Līdz ar to jebkura iepirkuma gadījumā SIA „AUDIO AE” nevar uzskatīt par konkurentu attiecībā pret

komersantu, kurš piedāvā citu produktu. Tāpat arī gadījumos, kad iepirkuma priekšmets ir vienots, kuru nav iespējams pilnībā sakomplektēt no SIA „AUDIO AE” piedāvātā produkta, SIA „AUDIO AE” nevar uzskatīt par konkurentu attiecībā pret komersantu, kurš līdzekus SIA „AUDIO AE” piedāvātajiem produktiem tirgo arī citus produktus, kurus nav iespējams aizstāt ar skaņas vai kino iekārtu.

Konkurences padomes atsaukšanās uz SIA „AUDIO AE” vadības ziņojumu lēmumā ir tieši pretrunā ar ziņojumā norādīto. Minētais ziņojums nevar pierādīt SIA „AUDIO AE” konkurenci citu preču piegādē, jo tas nosaka tieši pretējo.

Būtiski, ka arī pārējie lietas dalībnieki SIA „AUDIO AE” neuzskata par konkurenti.

Ievērojot to, ka SIA „AUDIO AE” piedāvātie produkti ir audio un kino iekārtas, tās mērķis nevar būt ietekmēt konkurenci citos tirgos, kuros tā nedarbojas.

[7.2] Tiesa konstatējusi, ka, pamatojot lēmumu, Konkurences padome nav apšaubījusi pieteicēju paskaidrojumus par to, kurā jomā tās darbojas. Pēc būtības tas nozīmē, ka Konkurences padome atzīst, ka SIA „AUDIO AE” nekonkurē ar citiem lietas dalībniekiem. Turpretī tiesai sniegtajos paskaidrojumos Konkurences padome mainījusi pozīciju un paplašinājusi lēmuma pamatojumu ar argumentāciju, ka SIA „AUDIO AE” varētu būt iespēja pārkvalificēties/pārorientēties uz citu preču tirdzniecību. Taču lēmuma pamatojuma maiņu vai paplašināšanu nepieļauj Administratīvā procesa likuma 150.panta otrā daļa un 250.panta otrā daļa. Tādējādi, balstot spriedumu uz Konkurences padomes paskaidrojumus norādīto, tiesa ir rīkojusies pretēji minētajām Administratīvā procesa likuma normām, jo tiesai bija jāatstāj bez ievēribas Konkurences padomes paskaidrojumus norādītā argumentācija, ar kuru iestāde centusies papildus pamatot savu lēmumu.

[7.3] Tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 161.panta pirmo daļu, jo tiesa balsstījusi spriedumu uz jau minētajām Konkurences padomes paskaidrojumus norādītajām ziņām, neskatoties uz to, ka lietā nav pierādījumu attiecībā uz SIA „AUDIO AE” spēju konkurēt ar pārējiem pieteicējiem segmentos, kuros SIA „AUDIO AE” nedarbojas.

Vienlaikus tiesa pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 154.panta otro un trešo daļu, jo spriedumā nav pamatots, kāpēc Konkurences padomes paskaidrojumiem šajā daļā tika dota priekšroka salīdzinājumā ar SIA „AUDIO AE” paskaidrojumiem.

Tāpat tiesa pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 107.panta otro daļu un 247.panta otro daļu, jo tiesas sēdē netika pārbaudīts neviens pierādījums, kas varētu apliecināt iepriekš minēto Konkurences padomes paskaidrojumus norādīto, tādējādi bez pierādījumiem tiesa akceptēja Konkurences padomes argumentus un balstīja uz tiem spriedumu.

[7.4] Taisot spriedumu, tiesa bez ievēribas atstājusi SIA „AUDIO AE” paskaidrojumus norādīto Eiropas Savienības Tiesas prakses atziņu, atbilstoši kurai, lai pierādītu dalību vienotā un turpinātā pārkāpumā, ir jābūt izpildītiem trīs nosacījumiem, proti, jāpastāv vispārējam plānam, kam ir vienots mērķis, uzņēmumam apzināti jāsniedz ieguldījums šī plāna īstenošanā un tam ir jāzina par citu dalībnieku pārkāpjošo rīcību. Attiecībā uz SIA „AUDIO AE” neizpildās šie priekšnosacījumi. Lielāko daļu no Konkurences padomes lēmumā norādītās sarakstes veido tādas e-pasta vēstules, kuras nav pamata attiecināt uz SIA „AUDIO AE”, jo tās vai nu vispār nav bijušas adresētas SIA „AUDIO AE” vai arī tās saistītas ar iepirkumiem, kuru priekšmets ir bijis tāds produkts, kuru SIA „AUDIO AE” nepiedāvā. Tikai 4,3 % no sarakstes var mēģināt attiecināt uz SIA „AUDIO AE”, kas norāda uz SIA „AUDIO AE” maznozīmīgo un praktiski neesošo dalību pārkāpumā. Tāpat SIA „AUDIO AE” nezināja par citu dalībnieku pārkāpjošo rīcību.

SIA „AUDIO AE” ir saņēmusi tikai piecas e-pasta vēstules, un lietā nav jebkāda pamata secināt, ka SIA „AUDIO AE” būtu saņēmusi pārējās e-pasta vēstules. Ne no SIA „AUDIO AE” datoriem, ne serveriem netika iegūts neviens no pārējiem e-pastiem, un pretējo nav apgalvojusi arī Konkurences padome. Tiesa faktiski ir prezumējusi, ka SIA „AUDIO AE” bija saņēmusi visas Konkurences padomes norādītās e-pasta vēstules, uz ko norāda tiesas secinājums, ka SIA „AUDIO AE” e-pastus ir akceptējusi ilgstošā laika periodā – no 2010.gada 17.maija līdz 2014.gada 31.jūlijam. Šāda prezumpcija nozīmē Administratīvā procesa likuma 161.panta pirmās daļas, 107.panta otrās daļas un 247.panta otrās daļas pārkāpumu. Pārlikt pierādīšanas pienākumu uz SIA „AUDIO AE” liedz arī vispārārstātais tiesību princips – *negativae non probantus* – negatīvs fakts nav jāpierāda.

Tādējādi nav pamatots arī tiesas secinājums, ka SIA „AUDIO AE” no sarakstes nav norobežojusies, jo nav pamata atzīt, ka SIA „AUDIO AE” spriedumā norādītajā ilgstošajā laika periodā būtu saņēmusi visas iestādes norādītās e-pasta vēstules.

[7.5] Lai būtu pamats atzīt SIA „AUDIO AE” saskaņotu darbību un dalību pārkāpumā, tās turpmākai rīcībai būtu jāatbilst ar citiem dalībniekiem saskaņotajai rīcībai, bet SIA „AUDIO AE” ir rīkojusies tieši pretēji, jo SIA „AUDIO AE” bija norādīta kā adresāts e-pasta vēstulēs, kurās tika izteikti aicinājumi nepiedalīties iepirkumos, taču SIA „AUDIO AE” tajos ir piedalījies.

Izskatāmajai lietai līdzīga situācija apskatīta Eiropas Savienības Tiesas 2016.gada 21.janvāra spriedumā lietā C-74/14, kurā tiesa atzina, ka publiska norobežošanās vai paziņošana administratīvajām iestādēm nav vienīgais veids, kā atspēkot prezumpciju par uzņēmuma darbību pārkāpumā, bet ir iespējams iesniegt arī citus pierādījumus. Līdz ar to secināms, ka, piedalīšanās iepirkumā, kurā lūgts nepiedalīties, dod pamatu atzīt, ka SIA „AUDIO AE” ir norobežojusies no sarakstē īstenotās saskaņošanas.

[7.6] Noraidot SIA „AUDIO AE” argumentus par samērīguma un vienlīdzības principa pārkāpumu attiecībā uz soda noteikšanu, tiesa atsaukusies uz Senāta spriedumiem. Taču tiesa nav norādījusi, kā konkrētās lietas apstākļi, uz kuru tiesa atsauca, sasauca ar izskatāmās lietas apstākļiem. Tāpat tiesas nolēmumam ir jābūt pamatotam ar tiesību normām, bet judikatūru var izmantot tikai secinājumu pamatošanai.

Turklāt Senāta 2015.gada 8.jūnija spriedums Nr. SKA-634/2015 nav publicēts, tāpēc atsauci uz šo spriedumu nevar atzīt par pamatotu. Tāpat šo atsauci ir pamats uzskatīt par kļūdainu, jo atbilstoši Senāta 2015.gada 8.jūnija spriedumā lietā Nr. SKA-642/2015 un Eiropas Savienības Tiesas 2007.gada 7.jūnija spriedumā lietā C-76/06 paustajām atziņām iepriekšēji konkurences uzraugošās iestādes lēmumi citā lietā var būt orientieris, nosakot, vai pastāv diskriminācija.

SIA „AUDIO AE” nebija atsaukusies uz nepieciešamību piemērot sodu tādā konkrētā apmērā, kāds noteikts citā lietā, bet gan norādījusi, ka lēmumi citās lietās ir jāņem vērā, lai nepieļautu situāciju, kad vienā lietā personas ar atšķirīgiem pārkāpuma apstākļiem saņem atšķirīgus sodus, bet citā – vienādos vai gandrīz vienādos sodus, neskatoties uz pārkāpuma atšķirībām. To neievērojot, ir pārkāpts vienlīdzības princips.

SIA „AUDIO AE” aktīva loma cita starpā izpaudusies divos nosūtītajos e-pastos, bet kopējais e-pastu skaits ir 347. Turklāt nevar apgalvot, ka SIA „AUDIO AE” būtu veikusi aktīvas darbības lietas kontekstā nepārtraukti un tik ilgi, cik tas norādīts spriedumā, proti, no 2010.gada līdz 2014.gadam, jo SIA „AUDIO AE” e-pasti tika nosūtīti laika periodā no 2011.gada 11.augusta līdz 2012.gada 20.jūnijam, arī iepirkumi, saistībā ar kuriem tika nosūtīti e-pasti, noslēdzās 2011.gada augustā un 2012.gada jūlijā, proti, viss minētais notika laika periodā, kas nepārsniedz 12 mēnešus. Attiecībā uz SIA „AUDIO AE” konstatēts viens aizsega piedāvājuma gadījums, turpretī citiem sarakstes dalībniekiem konstatēti vairāki.

Ievērojot minēto, SIA „AUDIO AE” sods noteikts nesamērīgi un pretēji taisnīguma, vienlīdzības un privātpersonu tiesību ievērošanas principiem.

Starpība, par kādu SIA „AUDIO AE” noteiktais sods ir mazāks nekā sistēmas iniciatoram un uzturētājam noteiktais sods praktiski neatspoguļo atšķirību, kāda pastāvēja lomās starp sistēmas iniciatoru un SIA „AUDIO AE”. Kā arī SIA „AUDIO AE” noteiktais sods praktiski neatšķiras no soda, kas noteikts SIA „Kompānija NA” un SIA „Diognes Audio”, ignorējot atšķirības konstatētajos pārkāpumos. Tāpat SIA „AUDIO AE” noteikts vienāds soda apmērs ar SIA „PRO 1 STAGE” un SIA „AJV grupa”, neskatoties uz to, ka SIA „PRO 1 STAGE” un SIA „AJV grupa” darbības konstatēti vairāk pārkāpumu ilgstošākā periodā.

[8] Konkurences padome paskaidrojumos par pieteicēju kasācijas sūdzībām norāda, ka tās ir nepamatotas, savukārt par sprieduma pareizību

Motīvu daļa

[9] Pārbaudot spriedumu, kā arī novērtējot pieteicēju kasācijas sūdzību argumentus, Senāts atzīst, ka spriedums ir tiesisks un pamatots, savukārt pieteicēju kasācijas sūdzību argumenti ir noraidāmi, ievērojot turpmāk minētos apsvērumus.

Par atsaukšanos uz avotiem svešvalodā

[10] Pieteicējas SIA „SGS Sistēmas” un SIA „PRO 1 STAGE” kasācijas sūdzībās izvirzījušas argumentus saistībā ar iestādes un tiesas atsaukšanos uz avotiem svešvalodā.

Šis pieteicējas vispirms iebilst, ka tiesa nav apsvērusi pieteicēju argumentus par pieteicēju tiesību aizskārumu, Konkurences padomei lēmumā atsaucoties uz Eiropas Savienības Tiesas un Vispārējās tiesas spriedumiem, Eiropas Komisijas lēmumiem un Eiropas Komisijas vadlīnijām svešvalodā (angļu valodā). Pieteicējas šai sakarā atsaucas arī uz faktu, ka sākotnēji tiesa uzlikusi Konkurences padomei pienākumu iztulkot avotus, uz kuriem iestāde atsaukusies, bet vēlāk nepamatoti atbrīvojusi iestādi no šā pienākuma.

Senāts konstatē, ka lietas gaitā tiesai ir izteikti iebildumi par Konkurences padomes atsaukšanos uz avotiem svešvalodā, kā arī izteikts lūgums uzlikt Konkurences padomei pienākumu iztulkot šos avotus latviešu valodā. Ar tiesas lēmumu nolemts šādu pienākumu Konkurences padomei uzlikt, jo atsaucies uz šiem dokumentiem veido lēmuma pamatojumu, tādēļ nepieciešams nodrošināt, ka pieteicējas to var izprast un izteikt argumentus (2018.gada 8.janvāra tiesas sēdes protokols, lietas 6.sējuma 111.lapas otra puse).

Konkurences padome, reaģējot uz tai uzlikto pienākumu, sniegusi atbildi (2018.gada 24.aprīļa vēstule, lietas 6.sējuma 136.–137.lapa), ka tai resursu (arī finansiālo) trūkuma dēļ nedz saviem spēkiem, nedz arī piesaistot ārpalpojumus, nav iespējams iztulkot tik lielu dokumentu apjomu (1775 lapas). Arī Ekonomikas ministrija atteikusi piešķirt papildu finansējumu šim mērķim, tāpat Valsts valodas centrs nav varējis uzņemties šādus papildu pienākumus. Vienlaikus minētajā atbildē Konkurences padome ir iztulkojusi Eiropas Komisijas vadlīniju fragmentu, kas saistās ar lietas būtību. Tāpat arī iestāde ir paudusi viedokli, kas tās ieskatā ir uzskatāms par lēmuma pamatojumu un vai par tādu var uzskatīt atsaucies uz strīdus avotiem. Papildus Konkurences padome paudusi uzskatu, ka tas vien, ka lēmumā ir atsaucies uz avotiem angļu valodā, neaizskar privātpersonu tiesības zināt savas tiesības. Tāpat iestāde vērsusi uzmanību, ka atsaucies uz vairākiem nolēmumiem angļu valodā ir atrodams tādos nacionālās tiesas un Eiropas Savienības Tiesas spriedumos, kuri ir pieejami latviešu valodā. Taču, respektējot tiesas uzlikto pienākumu un ņemot vērā arī iemeslus, kādēļ nav iespējams iztulkot dokumentus, Konkurences padome atsauc lēmuma zemsvītras piezīmēs iekļautās atsaucies uz Eiropas Savienības Tiesas spriedumiem un Eiropas Komisijas lēmumu.

Tiesa, ņemot vērā Konkurences padomes norādītos iemeslus, kāpēc tai nav iespējams izpildīt tiesas uzlikto uzdevumu, atbrīvoja Konkurences padomi no pienākuma iesniegt dokumentu tulkojumus. Vienlaikus tiesa norādīja, ka tā pārsūdzēto lēmumu vērtēs tādā apjomā, kā to norādījusi Konkurences padome, proti, neņemot vērā atsaucies uz strīdus avotiem (2018.gada 25.aprīļa tiesas sēdes audioprotokols, lietas 6.sējuma 150.–153.lapa, 01:51:04–01:51:56).

No konstatētā izriet, ka Konkurences padome ir atsaukusis lēmumā iekļautās atsaucies uz Eiropas Savienības Tiesas spriedumiem un Eiropas Komisijas lēmumu, kas nav pieejams latviešu valodā. Savukārt tiesa, atbrīvojot iestādi no pienākuma iesniegt dokumentu tulkojumus, vienlaikus norādījusi, ka tā vērtēs lēmuma pamatojumu ierobežotā apjomā. Proti, tiesa, atbrīvojot iestādi no tulkošanas pienākuma, nav rīkojusies pretēji mērķim, kādu bija paredzēts sasniegt, nosakot pienākumu tulkot dokumentus (t. i., nodrošināt pieteicēju tiesības izprast lēmuma pamatojumu), paredzot, ka šo mērķi sasniegs ar citiem līdzekļiem – lēmuma tiesiskumu vērtējot, norobežojoties no iestādes atsaucēm uz avotiem svešvalodā.

Tātad no iepriekš minētā var izdarīt secinājumu, ka iestāde tiesas procesā pamatojumu uztur tādā apmērā, kas neietver atsaucies uz avotiem svešvalodā, un arī tiesa bija apņēmusies norobežoties no tām. Tādējādi jautājums par pieteicēju tiesību iespējamo ierobežošanu sakarā ar atsaucēm uz avotiem svešvalodā pēc būtības vairs nebija aktuāls. Senāts atzīst, ka šādos apstākļos nav pamatoti sagaidīt, ka tiesa spriedumā apsvērs pieteicēju argumentus, ar kuriem tās pamatoja savu tiesību aizskārumu sakarā ar iestādes atsaukšanos uz avotiem svešvalodā. Līdz ar to pieteicēju iebildumi, ka tiesa nav apsvērusi pieteicēju argumentus par pieteicēju tiesību aizskārumu, ir noraidāmi kā nepamatoti.

SIA „PRO 1 STAGE” kasācijas sūdzībā, šķiet, iebilst arī par tiesas lēmuma atbrīvojot Konkurences padomi no pienākuma tulkot dokumentus pamatotību, norādot, ka iemesli, kādēļ iestāde nevar izpildīt tai uzlikto pienākumu, nedrīkst kalpot par legītimu pamatu tiesību uz taisnīgu tiesu ierobežošanai. Taču Senāts norāda, ka arī šis arguments nav pamatots, jo, kā jau minēts, tiesa, atbrīvojot iestādi no tulkošanas pienākuma, bija paredzējusi pieteicēju tiesību ievērošanu panākt ar citiem līdzekļiem. Ja pieteicējas uzskata, ka šis mērķis minētajā veidā nav panākts, tad tām bija jāizvirza argumenti par to, kāpēc ar tiesas norādītajiem līdzekļiem vispār nebija iespējams panākt vai arī nav panākts iecerētais mērķis. Šādu argumentu kasācijas sūdzībās nav.

[11] Lai arī tam iepriekš minēto iemeslu dēļ nav ietekmes uz izskatāmās lietas rezultātu, Senāts atzīst par nepieciešamu *obiter dictum* sniegt savu vērtējumu tiesas uzskatam, ka Konkurences padome nevarēja atsaukties uz avotiem svešvalodā, jo tādējādi tiekot ierobežotas pieteicēju tiesības izprast lēmuma pamatojumu un izteikt par to argumentus.

[12] Apgabaltiesa pamatoti atzinusi, ka atsaucies uz dažādiem avotiem veido lēmuma pamatojumu šā jēdziena plašākajā nozīmē. Tas citstarp izriet no Administratīvā procesa likuma 67.panta piektās daļas, kas paredz: administratīvā akta pamatojumā iestāde var izmantot argumentus, kas izteikti tiesas spriedumos un juridiskajā literatūrā, kā arī citā speciālajā literatūrā.

Līdz ar to ir noskaidrojams, vai šiem avotiem, uz kuriem ir atsaucies lēmumā un kuras veido tā pamatojumu, ir jābūt pieejamiem valsts valodā.

[13] Pamatojuma uzdevums ir padarīt skaidrus administratīvā akta adresātam tam uzliktos pienākumus uz izskaidrot šāda pienākuma tiesisko un faktisko pamatu, tādējādi dodot iespēju personai aizsargāt savas tiesības (piemēram, Senāta 2021.gada 23.septembra sprieduma lietā Nr. SKA-138/2021, [ECLI:LV:AT:2021:0923.A43009415.14.S](#), 26.punkts).

Lai arī administratīvā akta pamatojumu vispārīgi var veidot dokumenti, uz kuriem ir atsaucies administratīvajā aktā, kas tādējādi kļūst par administratīvā akta sastāvdaļu (piemēram, Senāta 2019.gada 29.maija sprieduma lietā Nr. SKA-214/2019, [ECLI:LV:AT:2019:0529.A420244615.2.S](#), 6.punkts), tomēr vispārīgs princips ir, ka administratīvā akta pamatojumu veido pats lēmuma teksts. Turklāt ir pašsaprotami, ka normatīvie akti, citu tiesu spriedumi un iestāžu lēmumi, ar kuriem tiek pamatota prakse kādā jautājumā, paši par sevi nevar kļūt par administratīvā akta, kurā ir atsaucies uz šiem nolēmumiem, sastāvdaļu.

Tā kā pamatojumam ir jāizriet no administratīvā akta teksta, tad tieši šim tekstam ir jārada skaidrība par adresātam uzlikto pienākumu un šā

pienākuma tiesisko un faktisko pamatu. Tādējādi apstāklim, ka avoti, uz kuriem ir atsaucies administratīvajā aktā, ir svešvalodā, nevajadzētu ietekmēt paša administratīva akta skaidrību un saprotamību.

Vienlaikus nevar noliegt: lai izvirzītu pretargumentus administratīva akta pamatojumam, varētu rasties nepieciešamība pārbaudīt arī avotus, uz kuriem administratīvajā aktā norādīta atsaucē. Tomēr to, vai administratīva akta adresātam būtu jānodrošina iespēja ar šiem avotiem iepazīties valsts valodā, noteic to vieta tiesību avotu klasifikācijā jeb to saistošais spēks.

Atbilstoši tiesību teorijai judikatūra (plašākā nozīmē – tiesu prakse), juridiskā literatūra un citi tiesību avoti ir sekundārie tiesību avoti, un tiem nav vispārējo spēku iepretim primārajiem tiesību avotiem – likumiem vai vispārējiem tiesību principiem (*Neimanis J. Ievads tiesībās. Rīga: zvērināts advokāts Jānis Neimanis, 2004, 67.–73.lpp.*). Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 288.pantu arī ieteikumi un atzinumi, kam pieskaitāmas arī Eiropas Komisijas izdotās vadlīnijas, neuzliek nekādas saistības. Savukārt lēmumi, kuros ir norādīti konkrēti adresāti, ir saistoši tikai šiem adresātiem.

Sekundārie tiesību avoti paši par sevi nevar veidot administratīva akta pamatojumu, tie var tikt izmantoti vienīgi kā papildu argumentācija tam pamatojumam, kas noteic privātpersonas pienākumus. Tas izriet jau no iepriekš minētā Administratīva procesa likuma 67.panta piektās daļas, gan arī no likuma atrunas principa, atbilstoši kuram privātpersonai nelabvēlīgu administratīvo aktu izdot vai faktisku rīcību veikt iestāde var tikai uz Satversmes, likuma vai uz starptautisko tiesību normas pamata, vai arī uz tādu tiesību normu pamata, kuras izdotas uz minēto tiesību normu pilnvarojuma pamata (Administratīva procesa likuma 11.pants).

Ievērojot to, ka tiesiskas sekas var tikt radītas vienīgi uz vispārējo tiesību avotu pamata, tiem ir izvirzāmas īpašas prasības attiecībā uz to pieejamību, kvalitāti, skaidrību un valodu.

Tā Satversmes tiesa atzinusi, ka Satversmes 90.pants iekļaujas tiesību virsvadības principā, atbilstoši kuram personu tiesības un pienākumus var noteikt tikai vispārējo tiesību normas. Satversmes 90.pants ietver valsts pienākumu radīt mehānismu, kas nodrošina personu informētību par tiesisko regulējumu un tā saturu. Savukārt personai ir subjektīvās publiskās tiesības tikt pienācīgi informētai par tās tiesībām un arī pienākumiem. Satversmes 90.pantā citstarp ietverti tiesību normu kvalitātes kritēriji, atbilstoši kuriem ikvienai tiesību normai jābūt pieejamai, kā arī pietiekami skaidrai un paredzamai. Tikai tāds priekšraksts, kas citstarp atbilst visiem tiesību normas kvalitātes kritērijiem, var tikt atzīts par vispārējo tiesību normu, proti, būt apveltīts ar juridisko spēku (*Satversmes tiesas 2019.gada 21.februāra sprieduma lietā Nr. 2018-10-0103 13.1.punkts*).

Arī Eiropas Savienības Tiesa 2007.gada 11.decembra spriedumā lietā „Skoma-Lux”, C-161/06, [ECLI:EU:C:2007:773](#), ir atzinusi, ka pret privātpersonu nevar piemērot Kopienas tiesisko regulējumu, kurš nav ticis publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* „jaunās” dalībvalsts valodā, lai gan šī valoda ir Eiropas Savienības oficiālā valoda, pat ja šīs personas varējušas uzzināt par šīs regulas esību ar citu līdzekļu palīdzību (*sprieduma 51.punkts*).

Vienlaikus, ievērojot sekundāro tiesību avotu vietu tiesību avotu klasifikācijā, attiecībā uz tiem nav pamata izvirzīt tādas pašas prasības par to pieejamību valsts valodā kā attiecībā uz vispārējo tiesību avotiem. Līdz ar to arī nav pamata no tiesību normu piemērotāja prasīt, lai tas iztulko ikvienu tiesību avotu, uz kuru tas savā argumentācijā atsaucas. Pretējā gadījumā tas novestu pie situācijas, kad tiesību normu piemērotājs smagnējās un procesuāli ekonomijai neatbilstošās procedūras dēļ vairs neatsauktos uz sekundārajiem tiesību avotiem. Secīgi tiesību normu piemērotājam būtu visai ierobežotas iespējas administratīvajā aktā veidot vispusīgi izvērtētu un kvalitatīvu argumentāciju. Turklāt visu sekundāro tiesību avotu tulkošana pārlieku noslogotu iestādi, ierobežojot tos resursus, kas ir paredzēti tās tiešo uzdevumu pildīšanai. Tādējādi iestādes darbs kļūtu neefektīvs, kas nav sabiedrības interesēs. Līdz ar to, samērojot sabiedrības un indivīda intereses, attiecībā uz sekundārajiem tiesību avotiem ir pietiekami, ka tiek iztulkots vienīgi tas teksts, uz kuru iestāde atsaucas administratīvajā aktā.

Papildus ir jāvērs uzmanība, ka izskatāmajā lietā nav piemērotas Eiropas Savienības tiesību normas. Līdz ar to atsaukšanās uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūru ir vērtējama vienīgi kā atsaukšanās uz līdzīgu tiesu praksi, tādējādi iestādei stiprinot savu pārliecību, ka tās rīcība ir pareiza.

Ievērojot visu iepriekš minēto, Senāts atzīst, ka tiesa nepamatoti uzskatījusi, ka Konkurences padome nevarēja atsaukties uz sekundārajiem tiesību avotiem svešvalodā.

Nemot vērā minētos apsvērumus, nepamatoti ir arī pieteicēju apgalvojumi, ka atsaukšanās uz sekundārajiem tiesību avotiem, kas nav pieejami valsts valodā, pārkāpj tiesības uz taisnīgu tiesu un Satversmes 90.pantā nostiprināto principu, ka ikvienam ir tiesības zināt savas tiesības.

[14] No kasācijas sūdzībām izriet uzskats, ka pienākums nodrošināt avotu pieejamību valsts valodā izriet no tiesību normām, kas noteic, ka valsts valoda Latvijas Republikā ir latviešu valoda (Satversmes 4.pants, Valsts valodas likuma 3.panta pirmā daļa), un noteikumi, kas reglamentē valsts valodas lietojumu iestādē un tiesā (pieteicējas atsaucas uz Administratīva procesa likuma noteikumiem, kuros ir reglamentēts valsts valodas lietojums).

Senāts arī attiecībā uz šiem apsvērumiem *obiter dictum* atzīst, ka iestādei no turpmāk minētajām tiesību normām šāds pienākums neizriet.

[15] Satversmes 4.panta pirmais teikums un Valsts valodas likuma 3.panta pirmā daļa paredz, ka valsts valoda Latvijas Republikā ir latviešu valoda.

Valsts valodas likuma 2.panta pirmā daļa noteic, ka likums nosaka valsts valodas lietošanu un aizsardzību citstarp valsts un pašvaldību iestādēs, tiesās un tiesu sistēmai piederīgās iestādēs.

Atbilstoši minētā likuma 3.panta otrajai daļai ikvienam ir tiesības vērsties ar iesniegumiem un sazināties valsts valodā citstarp iestādēs. Likuma 10.panta pirmā daļa paredz, ka ikviena iestāde nodrošina valsts valodā noformētu dokumentu pieņemšanu un izskatīšanu, bet panta otrā daļā –, ka valsts un pašvaldību iestādes, tiesas un tiesu sistēmai piederīgās iestādes – ar normā noteiktajiem izņēmumiem – no personām pieņem un izskata dokumentus tikai valsts valodā (arī no Administratīva procesa likuma 56.panta 1.¹daļas un 77.panta otrās daļas izriet, ka iesniegumi iestādē ir iesniedzami valsts valodā). Saskaņā ar panta trešo daļu dokumentus svešvalodā no personām pieņem, ja tiem pievienots Ministru kabineta noteiktajā kārtībā vai notariāli apliecināts tulkojums valsts valodā. Savukārt likuma 8.panta pirmā daļa noteic, ka valsts un pašvaldību iestādēs, tiesās un tiesu sistēmai piederīgās iestādēs lietvedībā un dokumentos lietojama valsts valoda.

No minētajām tiesību normām izriet, ka iestādēm un tiesām sava darbība ir jānodrošina valsts valodā, proti, tām ir jānodrošina, ka visa to lietvedība ir latviešu valodā un dokumenti tiek noformēti latviešu valodā, un savu profesionālo pienākumu veikšanā tiek lietota latviešu valoda (sk. arī likuma 6.panta pirmo daļu, kas paredz pienākumu darbiniekiem prast un lietot valsts valodu tādā apmērā, kāds nepieciešams viņu profesionālo un amata pienākumu veikšanai). Tātad šīs un arī citas Valsts valodas likuma normas (piemēram, 7.panta pirmā daļa – darba sanāksmju valoda ir valsts valoda, 11.panta pirmā daļa – pasākumi notiek valsts valodā) to savstarpējā kopsakarā liecina, ka minētais likums regulē valsts valodas lietojumu, iestādēm un tiesām veicot savus uzdevumus. Tas nozīmē, ka iestādēm, ja to kompetencē ir pieņemt administratīvos aktus, tie ir jāsaņem valsts valodā. Taču iepriekš minētās tiesību normas, kā arī Valsts valodas likums kopumā neliecina par to, ka iestādes ir kavētas atsaukties uz avotiem svešvalodā. Šādu ierobežojumu nedz no tiešā tiesību normu teksta, nedz no tiesību normu sistēmas un mērķa nevar izsecināt.

[16] Pieteicējas norāda, ka arī tiesa ir atsaukusies uz avotiem svešvalodā – diviem Vispārējās tiesas spriedumiem –, tādējādi pārkāpjot tiesības uz

taisnīgu tiesu, tiesības zināt savas tiesības, kā arī noteikumus par tiesvedības valodu. Pieteicējas minēto tiesību pārkāpumu saskata arī faktā, ka tiesa atsaukusies uz tādu Eiropas Savienības Tiesas spriedumu, kas ir pieejams latviešu valodā, bet kurā savukārt ir atsaucies uz avotiem svešvalodā.

Šie apgalvojumi ir noraidāmi kā nepamatoti uz to apsvērumu pamata, kas iepriekš norādīti kā *obiter dictum* vērtējums (šā sprieduma 13. un 15.punkts).

Papildus jāatzīmē, ka arī tiesvedību regulējošās procesuālo tiesību normas, līdzīgi kā iestādes darbību regulējošās tiesību normas, neparedz ierobežojumu atsaukties uz avotiem svešvalodā.

Tā Administratīvā procesa likuma 110.panta pirmā daļa paredz, ka tiesvedība notiek valsts valodā. Panta otrā daļa noteic, ka dokumentus svešvalodā administratīvā procesa dalībnieki iesniedz, pievienojusi tiem noteiktā kārtībā apliecinātu tulkojumu valsts valodā. Atbilstoši panta trešajai daļai tiesa var pieļaut atsevišķas procesuālās darbības arī citā valodā, ja to lūdz kāds no administratīvā procesa dalībniekiem un pārējie dalībnieki tam piekrīt. Tiesas sēdes protokolu un tiesas nolēmumu raksta valsts valodā.

Administratīvā procesa likumā ir arī virkne tiesību normu (piemēram, 185.¹panta piektā daļa, 192.panta pirmās daļas 1.punkts, 296.panta pirmās daļas 1.punkts u. c.), kurās nostiprināts administratīvā procesa dalībnieku pienākums gan iestādē, gan tiesā iesniedzamos procesuālos dokumentus (iesniegumus, pieteikumus, sūdzības, lūgumus) noformēt valsts valodā.

No minētajām tiesību normām to savstarpējā kopsakarā izriet, ka ar tiesvedību valsts valodā jāsaprot tas, ka visas procesuālās darbības tiesvedības laikā ir jāsteno valsts valodā, kā arī visiem dokumentiem, kas atrodas lietā, ir jābūt noformētiem valsts valodā. Vienlaikus no minētajām normām var izsecināt, ka to mērķis nav regulēt jautājumus par to, kādā valodā ir jābūt avotiem, no kuriem tiesa vai arī procesa dalībnieki smeļas informāciju argumentācijas veidošanai nolēmumu vai procesuālu dokumentu sagatavošanai. To mērķis ir vienīgi noteikt, kā ir īstenojams tiesvedības process. Tādējādi Administratīvā procesa likuma 110.panta pirmā un trešā daļa neparedz ierobežojumu tiesai atsaukties uz avotiem svešvalodā, šīs tiesību normas paredz tikai to, ka nolēmuma tekstam ir jābūt valsts valodā.

Ievērojot to, ka pārsūdzētais spriedums ir noformēts valsts valodā, Senāts atzīst, ka tiesa nav pārkāpusi procesuālo tiesību normas par tiesvedības valodu. Secīgi – nepastāv arī Administratīvā procesa likuma 327.panta trešās daļas 3.punktā minētais pamats sprieduma atcelšanai.

Par administratīvā akta pamatojumu un tā maiņu

[17] Pieteicējas SIA „SGS Sistēmas”, SIA „PRO 1 STAGE” un SIA „Kompānija NA” norāda, ka Konkurences padome, atsaucot pārsūdzētajā lēmumā izmantotās atsaucēs uz avotiem, kas ir pieejami vienīgi angļu valodā, ir mainījusi administratīvā akta pamatojumu, ko tā nedrīkstēja darīt. Šai sakarā pieteicējas iebligst, ka tiesa nav novērtējusi Konkurences padomes rīcības tiesiskumu un administratīvā akta legimitāti pēc tā pamatojuma maiņas.

Pārbaudot šos pieteicēju iebligumus, norādāms turpmāk minētais.

Pirmkārt, no Administratīvā procesa likuma 250.panta otrās daļas (noteic, ka tiesa, vērtējot administratīvā akta tiesiskumu, spriedumā ņem vērā tikai to pamatojumu, ko iestāde ietvērusi administratīvajā aktā) izriet aizliegums iestādei tiesas procesa laikā norādīt jaunu pamatojumu. Taču tas nenozīmē, ka iestādei ir liegts samazināt jau esošo pamatojumu.

Otrkārt, Senāts ir atzinis, ka par administratīvā akta pamatojumu Administratīvā procesa likuma 150.panta otrās daļas un 250.panta otrās daļas izpratnē ir atzīstami apstākļi, uz kuriem iestāde balstījusi administratīvā akta izdošanu, nevis pierādījumi par šiem apstākļiem (piemēram, *Senāta 2008.gada 30.jūlija sprieduma lietā Nr. SKA-461/2008, [A42552906](#), 11.punkts, 2012.gada 4.jūlija sprieduma lietā Nr. SKA-196/2012, [A43013412](#), 9.punkts, 2012.gada 9.novembra sprieduma lietā Nr. SKA-443/2012, [A42643408](#), 10.punkts, 2023.gada 19.septembra sprieduma lietā Nr. SKA-145/2023, [ECLI:LV:AT:2023:0919.A420131119.11.S](#), 8.punkts). Likuma 250.panta otrajā daļā ar jēdzienu „pamatojums” domāts nevis pamatojums pamatojuma principa izpratnē (Administratīvā procesa likuma 67.pants), bet gan šaurāk – kā pamats, kāpēc konkrētās tiesiskās attiecības ir nodibinātas, proti, apstākļi, kas ir administratīvā akta pamatā (*Višķere I., Savina S. Administratīvā akta pamatojuma maiņas aizliegums. Jurista Vārds, 15.12.2020., Nr. 50 (1160)*).*

Konkrētajā gadījumā Konkurences padome pārsūdzēto lēmumu pamatoja ar apstākli, ka lietas dalībnieki vienojušies par piedalīšanos un piedalīšanās noteikumiem iepirkumos, kā arī par nepiedalīšanos šajos iepirkumos, tādējādi pārkāpjot konkurences noteikumus. Uzurot lēmuma pamatojumu tajā daļā, kas neietver atsaucēs uz sekundārajiem tiesību avotiem, nav mainīts lēmuma pamatojums Administratīvā procesa likuma 250.panta otrās daļas izpratnē.

Treškārt, arī pamatojuma principa izpratnē pārsūdzētā lēmuma pamatojums, neuzurot to kādā daļā, pēc būtības netiek mainīts, jo atsaucēs uz sekundārajiem tiesību avotiem vienīgi kalpo kā papildu argumentācija tam pamatojumam, kas tiek norādīts atbilstoši Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas 4., 5., 6. un 7.punktam. Tas tiešā veidā izriet no 67.panta piektās daļas.

Šādos apstākļos kā nepamatots ir noraidāms pieteicēju vispārīgais apgalvojums, ka gadījumā, ja iestāde tiesas procesa laikā vairs neuztur kādu daļu no lēmuma pamatojuma, tas ir jāuzskata par aizlieguma mainīt administratīvā akta pamatojumu pārkāpumu. Secīgi nav pamata arī konstatēt tādu tiesas pieļautu pārkāpumu, kas varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas.

[18] Attiecībā uz Konkurences padomes priekšsēdētāja tiesībām mainīt lēmuma pamatojumu norādāms turpmāk minētais.

Vispirms ir atgādināms, ka Administratīvā procesa likuma mērķis, kas definēts likuma 2.pantā, ir pakļaut izpildvaras darbības, tostarp Konkurences padomes pieņemtus administratīvos aktus, tiesas kontrolei. Tādējādi procesuālā kārtība, kas iedzīvināta minētajā likumā un saskaņā ar kuru tiek īstenota kontrole pār izpildvaras darbībām, ir vērsta uz minētā mērķa sasniegšanu. Tas nozīmē, ka administratīvā akta pamatojums nevar būt šķērslis Administratīvā procesa likumā noteikto procesuālo tiesību un pienākumu piemērošanai, jo tieši šim mērķim – administratīvā akta tiesiskuma pārbaudei – šī procesuālā kārtība ir izveidota. Līdz ar to uz iestādi attiecas visi administratīvajā procesā noregulētie procesa dalībnieku pienākumi un tiesības (sal. *Senāta 2020.gada 21.decembra sprieduma lietā Nr. SKA-98/2020, [ECLI:LV:AT:2020:1221.A420259115.4.S](#), 5.punkts*). Tādējādi uz iestādi citstarp attiecas procesuālās tiesības, kas noteiktas Administratīvā procesa likuma 145.panta trešajā daļā, proti, atzīt prasījumu pilnībā vai kādā daļā neatkarīgi no tā, kāds ir administratīvā akta pamatojums un kas to ir pieņēmis.

Savukārt saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 147.panta otro daļu kopsakarā ar 38.panta trešo daļu iestādei ir tiesības atzīt prasījumu pilnībā vai kādā daļā bez īpaša pilnvarojuma.

Administratīvā procesa likuma 38.panta trešā daļa citstarp paredz, ka iestādes pārstāvību apliecina ar dokumentiem, no kuriem izriet amatpersonas tiesības bez īpaša pilnvarojuma pārstāvēt juridisko personu vai iestādi. Atbilstoši Konkurences likuma 5.panta astotās daļas 4.punktam Konkurences padomes priekšsēdētājs Konkurences padomi pārstāv bez īpaša pilnvarojuma. Līdz ar to Konkurences padomes priekšsēdētājs ir uzlietojams kā iestādes pārstāvis administratīvajā procesā un viņam ir tiesības atzīt prasījumu bez īpaša pilnvarojuma. Tādējādi – ja jau iestādes pārstāvim ir tiesības atzīt

prasījumu, tad vēl jo vairāk viņam ir tiesības atzīt arī kāda konkrēta pieteicēja argumenta pamatotību, attiecīgi izvēloties vairs kādā daļā neuzturēt pārsūdzētajā lēmumā izklāstīto pamatojumu.

Līdz ar to pieteicēju iebildumi šai sakarā nav pamatoti.

Par konkurentiem

[19] Pieteicējas SIA „PRO 1 STAGE”, SIA „Kompānija NA” un SIA „AUDIO AE” kasācijas sūdzībās, balstoties uz dažādiem apsvērumiem, ir iebildušas tiesas secinājumam, ka pieteicējas ir konkurentes. Pieteicēju argumenta pamatbūtība ir, ka pieteicēju darbības jomas atšķiras un tās savstarpēji nekonkurē, tādējādi nevar apgalvot, ka sarakstes mērķis bijis ietekmēt konkurenci.

Senāts atzīst, ka pieteicēju argumenti ir nepamatoti.

Konkurences likuma 11.panta pirmā daļa paredz, ka ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā.

Konkurences likuma 1.panta 9.punkts noteic, ka tirgus dalībnieks ir jebkura persona (arī ārvalsts persona), kura veic vai gatavojas veikt saimniecisko darbību Latvijas teritorijā vai kuras darbība ietekmē vai var ietekmēt konkurenci Latvijas teritorijā.

Atbilstoši likuma 1.panta 6.punktam konkurence ir pastāvoša vai potenciāla ekonomiskā (saimnieciskā) sāncensība starp diviem vai vairākiem tirgus dalībniekiem konkrētajā tirgū. Savukārt panta 7.punkts noteic, ka konkurenti ir divi vai vairāki tirgus dalībnieki, kas konkurē.

No minētajām tiesību normām to kopsakarā izriet, ka aizliegtas ir vienošanās starp tirgus dalībniekiem, arī tādiem, kuri tikai gatavojas veikt saimniecisko darbību. Turklāt par konkurenci uzskata ne tikai esošu, bet arī potenciālu sāncensību starp tirgus dalībniekiem. Tādējādi, lai tirgus dalībnieks būtu atbildīgs par konkurences noteikumu pārkāpumu, tam nav jābūt aktīvam tirgū, kurā konkurences ierobežojums tiek plānots vai ir noticis.

Konkrētajā gadījumā ir jāņem vērā, ka lietā citstarp ir konstatēta saskaņota rīcība par piedalīšanos vai nepiedalīšanos iepirkumos. Konkurence iepirkumos īstenojas tikai brīdī, kad tirgus dalībnieki piedalās iepirkumā. Līdz ar to, ja pastāv vienošanās par nepiedalīšanos iepirkumā, tiek ierobežota tirgus dalībnieku iesaiste konkurencē, tādējādi potenciālajiem konkurentiem nekļūstot par aktīviem konkurentiem konkrētajā iepirkumā. Šādos apstākļos nav pamata sagaidīt, ka tirgus dalībnieki pirms piedalīšanās iepirkumā noteikti būs bijuši aktīvi konkrētajā tirgū.

Līdz ar to arī Konkurences padomei nebija pamata pierādīt, ka pieteicējas ir aktīvas konkurentes konkrētajā tirgū. Ir pietiekami, ja, ņemot vērā lietas apstākļus, var secināt, ka pieteicējas ir potenciālas konkurentes iepirkumos. Tas savukārt izsecināms no tiem apstākļiem, uz kuriem ir norādījusi gan iestāde, gan tiesa (no pieteicēju rīcības saskaņoto darbību laikā, no pieteicēju attieksmes un uztveres).

[20] Senāts vērs uzmanību uz Eiropas Savienības Tiesas praksi, saskaņā ar kuru tirgus dalībnieks var būt atbildīgs par piedalīšanos kartelī, pat ja tas nav aktīvs tirgū, kurā konkurences ierobežojums ir noticis, taču vienlaikus ar savu rīcību sekmējis karteļa īstenošanu.

Tā Eiropas Savienības Tiesa, interpretējot Eiropas Kopienas līguma 81.panta 1.punktu (kas ir analogisks Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta 1.punktam, kas savukārt pēc būtības atbilst Konkurences likuma 11.panta pirmajai daļai), ir atzinusi, ka no minētās normas neizriet, ka tajā paredzētais aizliegums attiecas tikai uz tiem nolīgumu vai saskaņoto darbību dalībniekiem, kuri darbojas tirgos, kurus ir skārušas aizliegtās darbības. No Tiesas iepriekš sniegtajiem apsvērumiem neizriet, ka jēdziens „nolīgums” un „saskaņota darbība” nozīmē savstarpēju rīcības brīvības ierobežojumu vienā un tajā pašā tirgū, kurā darbojas visi dalībnieki. Turklāt no Tiesas judikatūras nevar tikt secināts, ka Eiropas Kopienas līguma 81.panta 1.punkts ir attiecināms tikai uz uzņēmumiem, kuri darbojas tirgū, ko ir skāruši konkurences ierobežojumi, vai minētā tirgus augšupējos, lejupējos vai blakus tirgos, vai arī uz uzņēmumiem, kuri ir ierobežojoši savu rīcības autonomiju attiecīgajā tirgū atbilstoši nolīgumam vai saskaņotai darbībai. Eiropas Kopienas līguma 81.panta 1.punkta formulējums vispārīgi attiecas uz visiem nolīgumiem un saskaņotām darbībām, kas vai nu horizontālās, vai vertikālās attiecībās izkropļo konkurenci kopējā tirgū, neatkarīgi no tirgus, kurā dalībnieki darbojas, un no tā, ka tikai uz viena no šiem dalībniekiem komerciālo rīcību ir attiecināmi konkrēto vienošanos noteikumi. Tāpat Eiropas Kopienas līguma 81.panta 1.punkta pamatmērķis ir nodrošināt, lai kopējā iekšējā tirgū netiktu izkropļota konkurence. Tāda tiesību normu interpretācija, ka neliegtu uzņēmumam aktīvi piedalīties konkurences ierobežojumā, pamatojoties tikai uz to, ka šī dalība neskar saimniecisko darbību, kas ir saistīta ar konkrēto tirgu, kurā šis ierobežojums īstenojas vai kurā tam ir paredzēts īstenoties, mazinātu minētajā tiesību normā paredzētā aizlieguma pilnīgu efektivitāti (*Eiropas Savienības Tiesas 2015.gada 22.oktobra sprieduma lietā „AC-Treuhand/Komisija”, C-194/14 P, [ECLI:EU:C:2015:717](#), 27., 32.–36.punkts* un tur minētā judikatūra).

Lai arī minētajā lietā ir citi apstākļi (proti, konsultāciju uzņēmums aktīvi un, pilnībā pārzinot konkrētos apstākļus, ir devis ieguldījumu aizliegtas vienošanās starp tiem ražotājiem īstenošanā, kuri darbojas citā tirgū, nevis tajā, kurā darbojas šis konsultantu uzņēmums), tomēr tie parāda, ka pat tādā situācijā, kad tirgus dalībnieks ir vienīgi veicinājis citu tirgus dalībnieku starpā īstenoto aizliegto vienošanos, tas tomēr nevar kalpot par pamatu atbrīvojumam no atbildības par aizliegto vienošanos. Tādējādi situācijā, kad tirgus dalībnieks ir tiešs saskaņoto darbību dalībnieks, vēl jo vairāk nebūtu pamata atsaukties uz faktu, ka tirgus dalībnieks aktīvi nedarbojas konkrētajā tirgū.

[21] SIA „PRO 1 STAGE” atsauca uz apstākli, ka konkurences ierobežojuma „mērķa dēļ” jēdziens ir jāinterpretē šauri, tādējādi acīmredzot iebilstot pret pieteicējas ieskatā plašu konkurenta jēdziena interpretāciju. Taču Senāts norāda, ka prasība jēdzienu „mērķa dēļ” interpretēt šauri attiecas uz paša pārkāpuma raksturu. Protī, pastāv tādas aizliegtas vienošanās, kuras pašas par sevi jau liecina, ka to mērķis ir ierobežot konkurenci. Pie šādām vienošanām parasti tiek pieskaitītas vienošanās par cenām, tirgus sadali, konkursa rezultātu ietekmēšanu. Šādos gadījumos var uzreiz pieņemt, ka vienošanās mērķis ir bijis ierobežot konkurenci. Tādējādi vairs nav nepieciešams pierādīt, ka konkurence šādas vienošanās gadījumā varētu tikt ierobežota. Savukārt konkurences ierobežojums „pēc sekām” nav tikt acīmredzams, līdz ar to ir jāpierāda, kādas sekas vienošanās ir radījusi tirgū, lai secinātu, ka konkurence ir ierobežota. Tātad minēto divu dažādo nosacījumu mērķis ir iezīmēt atšķirību tam, kā pārkāpums var tikt pierādīts, kam seko arī atšķirīga katram nosacījumam atbilstīga pierādījumu bāze un tās juridiskā kvalifikācija (sal. *Senāta 2021.gada 22.decembra sprieduma lietā Nr. SKA-5/2021, [ECLI:LV:AT:2021:1222.A43012214.2.S, 10.punkts](#)*). Šādos apstākļos ir būtiski konkurences ierobežojumu „mērķa dēļ” interpretēt šauri, lai izvairītos no situācijas, kad konkurences ierobežojums netiek atbilstoši pierādīts. Tādējādi tas, ka ir būtiski konkurences ierobežojumu „mērķa dēļ” interpretēt šauri, nepamato to, ka izskatāmajā lietā būtu pieļauta pārāk plaša interpretācija. Tā kā izskatāmajā lietā ir runa tieši par tādām vienošanām, kuru mērķis ir sadalīt klientus un ietekmēt konkursa rezultātus, tad tiesa pamatoti atzinusi, ka šajā lietā pārkāpums ir tāds, kura raksturs jau liecina, ka te bijis konkurences ierobežojums mērķa dēļ.

Par pārējiem SIA „SGS Sistēmas” kasācijas sūdzības argumentiem

[22] SIA „SGS Sistēmas” norāda uz trūkumiem spriedumā saistībā ar tiesas vērtējumu par pieļauto pārrakstīšanās kļūdu pārsūdzētā lēmuma rezolūtvajā daļā. Senāts pieteicējas argumentus atzīst par nepamatotiem.

No kasācijas sūdzības var izsecināt pieteicējas uzskatu, ka pārrakstīšanās kļūda rezolūtvajā daļā vienmēr ietekmēs lēmumu pēc būtības, tā kā

rezolūtvā daļā ir būtiskākā lēmuma daļa, jo ietekmē personas tiesības. Tādējādi pieteicējas arguments faktiski nozīmē, ka pārrakstīšanās kļūdas lēmuma rezolūtvajā daļā nav pieļaujamas, jo tās ietekmē lēmumu pēc būtības. Secīgi – vēl jo vairāk nav iespējama pārrakstīšanās kļūdu labošana lēmuma rezolūtvajā daļā.

Administratīvā procesa likuma 72.panta pirmā daļa paredz, ka iestāde jebkurā laikā administratīvā akta tekstā var izlabot acīmredzamas pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdas, kā arī citas kļūdas un trūkumus, ja tas nemaina lēmuma būtību.

Kā redzams, šajā tiesību normā likumdevējs nav nošķīris administratīvā akta motīvu daļu no rezolūtvās daļas, lai būtu pamats izdarīt secinājumu, ka kļūdu labošana ir iespējama tikai attiecībā uz motīvu daļu. Šajā normā ar jēdzienu „administratīvā akta teksts” ir jāsaprot visas Administratīvā procesa likuma 67.panta otrajā daļā uzskaitītās administratīvā akta sastāvdaļas, arī 8.punktā noteiktā, saskaņā ar kuru administratīvajā aktā iekļauj adresātam uzlikto tiesisko pienākumu vai tam piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības. Citāds tiesību normas tulkojums būtu pretējs saprātīgiem, loģiskiem un racionāliem apsvērumiem, jo ir skaidrs, ka arī rezolūtvajā daļā var tikt pieļauta kļūda. Savukārt tas, vai šī kļūda ietekmē lēmumu pēc būtības, nevar izrietēt no tā, kurā administratīvā akta daļā tā ir konstatēta. Kļūdas ietekmi uz lēmuma būtību, tā skaidrību un saprotamību var noteikt, tikai novērtējot pašas kļūdas raksturu kopsakarā ar visu lēmuma tekstu. Tiesa to ir darījusi.

Līdz ar to pieteicējai kasācijas sūdzībā būtu jānorāda uz tiesas pieļautiem procesuālo tiesību normu pārkāpumiem, kas tiesu noveduši pie kļūdaina vērtējuma. Protī, pieteicējai būtu jānorāda apsvērumi, kāpēc nevar uzskatīt, ka lēmumā ir pieļauta vienkārši pārrakstīšanās kļūda un ka pieļautā kļūda nav ietekmējusi lēmumu pēc būtības vai tā skaidrību. Taču pieteicēja vienīgi pauž viedokli par iespēju, ka lēmuma rezolūtvā daļā varētu tikt tulkota dažādi – gan par labu, gan par sliktu pieteicējai, vienlaikus neanalizējot spriedumā ietvertos apsvērumus, no kuriem izriet skaidrs tiesas uzskats, ka lēmuma rezolūtvā daļā nav pārprotama. Tādējādi Senāts atzīst, ka pieteicējas argumenti nerada šaubas par tiesas secinājumu pamatotību.

[23] Pieteicēja argumentē, ka tiesa faktiski ir izmantojusi Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtajā daļā minēto instrumentu (pievienošanās zemākas instances tiesas sprieduma motīviem), lai gan apgabaltiesa šajā gadījumā lietu izskata kā pirmās instances tiesa.

Senāts norāda, ka Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturta daļa nozīmē, ka tiesa var neatkārtot zemākas instances tiesas motīvus savā spriedumā, ja uzskata tos par pamatotiem. Citiem vārdiem sakot, tiesai nav vairs jāraksta tas pats, ko jau ir uzrakstījis zemākas instances tiesa. Taču Senāts nesaskata, ka tiesa izskatāmajā lietā tā būtu rīkojusies. Tiesas spriedumā ir visi motīvi, uz kuriem balstīti tiesas secinājumi. Tādējādi Senāts atzīst, ka pieteicējas arguments pēc būtības neatbilst sprieduma tekstam, un šādā kontekstā nav pamata konstatēt Administratīvā procesa likuma 251.panta piektās daļas pārkāpumu.

Pieteicēja minējusi piemērus, kā izpaužas tās norādītais pārkāpums. No tiem izriet, ka pieteicējai ir iebildumi par tiesas motīviem pēc būtības (protī, tie nepamato pieteicējas izvirzīto apgalvojumu, ka tiesa pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 251.panta piekto daļu). Vienlaikus pieteicēja nav pienācīgi atspoguļojusi tiesas pieļauto pārkāpumu vai arī nav norādījusi juridiski motivētus argumentus par to, kādus tiesību normu pārkāpumus tiesa ir pieļāvusi, sprieduma motīvos izvirzot konkrētus apsvērumus vai novērtējot pierādījumus. Pieteicēja vienīgi subjektīvi un emocionāli apgalvo, ka tiesa ir „izteikusi prātuļojumus par iestādes lēmumu”.

Tā pieteicēja atsauca uz to, ka tiesa nav pieminējusi vai vērtējusi liecinieku liecības un citus pierādījumus, taču nav norādījusi, kuri pierādījumi, tostarp liecības, nav vērtēti spriedumā. Pieteicēja arī norāda uz to, ka sprieduma 20.punktā (par pārrakstīšanās kļūdu pārsūdzētā lēmuma rezolūtvajā daļā) nav atbilstošas motivācijas, kas liecina par iebildumiem pret pašiem motīviem, nevis, ka to nav. Attiecībā uz pieteicējas norādi par tiesas sprieduma 21.punktu nav saprotams, uz kādu normatīvo pamatojumu tiesai bija jāatsauca, protī, nav skaidra pieteicējas argumenta būtība.

Savukārt saistībā ar pieteicējas norādi, ka tiesa sprieduma 22.punktā pievienojusies iestādes viedoklim, pieteicēja nav argumentējusi, kāpēc tas ir nepamatoti. Šeit Senāts atzīmē, ka pati par sevi piekrišana kāda no procesa dalībniekiem izvirzītajiem apsvērumiem nav uzskatāma par pārkāpumu. Pārkāpums būtu pieļauts, ja tiesa nebūtu atbildējusi uz pieteicējas juridiski argumentētiem apsvērumiem par iestādes argumentiem, vai ja tiesas apsvērumi pēc būtības nebūtu pareizi. Taču pieteicēja šādus argumentus kasācijas sūdzībā nav izvirzījusi.

Pieteicēja argumentē, ka tās norādītie trūkumi ir ietekmējuši tiesas spriedumu. Kā piemēru pieteicēja min tiesas kļūdaino secinājumu, ka SIA „MD Professional” ir iecietības programmas dalībnieces saistītais uzņēmums, nepaskaidrojot, kā šī saistība izpaužas.

Senāts konstatē, ka tiesa faktu par SIA „MD Professional” saistītās personas statusu attiecībā pret iecietības programmas dalībnieci ir pieminējusi, pārbaudot pieteicējas argumentu par vienlīdzības principa pārkāpumu, jo Konkurences padome nav vērtējusi SIA „MD Professional”, kura ir iecietības programmas dalībnieces saistītā persona, atbildību. Šai sakarā Senāts uzsver, ka tas vien, ka attiecībā pret kādu personu nav piemērota atbildība, pat ja tāda būtu jāpiemēro, neatbrīvo citas personas no atbildības par pieļauto pārkāpumu. Citiem vārdiem, vienlīdzība nevar radīt tiesības uz atbrīvojumu no atbildības. Pretējā gadījumā prettiesiskā situācija tiktu izvērstā, nevis ierobežota. Kā tas atzīts tiesību doktrīnā, tiesiskās vienlīdzības princips nerada tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi, ja salīdzināmā situācija ir prettiesiska (*Briede J., Levits E. 6.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.). Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 129.lpp.*). To, vai persona ir saucama pie atbildības, nosaka materiālo tiesību normas, nevis tas, vai kāda cita persona par šādu pašu pārkāpumu ir vai nav saukta pie atbildības. Līdz ar to, pat ja būtu pieļauta kļūda SIA „MD Professional” saistītās personas statusa noteikšanā, tas nekādi nevarētu ietekmēt spriedumu.

[24] Pieteicēja norādījusi, ka tiesas konstatējums, ka nav pierādījumu iestādes apgalvojumam par to, ka neatļautā tirgus dalībnieku rīcība būtu turpinājusies slēptā veidā, automātiski nozīmē, ka ir piemērojams noteikumu Nr. 796 23.2.apakšpunkts un pieteicējam uzliktais sods bija samazināms. Pieteicēja nav skaidrojusi, kā tiesas konstatētais korelē ar minēto tiesību normu. Turklāt tiesa ir vērtējusi, vai iestādes apgalvojums ir radījis tiesiskas sekas pieteicējam, atzīstot, ka šādas sekas nav radušās. Tāpat ir jāvērs uzmanība, ka tiesa, atsaucoties arī uz Senāta praksi, ir atzinusi, ka izskatāmajā lietā noteikumu Nr. 796 23.2.apakšpunkts vispār nav piemērojams. Par minēto pieteicēja nav izteikusi nekādus argumentus. Līdz ar to iepriekš minētais pieteicējas apgalvojums nevar būt kasācijas instances tiesas pārbaudes priekšmets.

Senāts konstatē, ka tiesa, atsaucoties uz lietas gaitā noskaidroto, ir atzinusi, ka Konkurences padome pamatoti nav samazinājusi naudas soda apmēru, jo nav iestājies neviens no noteikumu Nr. 796 23.1.apakšpunktā minētajiem atbildību mīkstinošajiem apstākļiem. Senāts atzīst, ka tādējādi tiesa pretēji pieteicējas apgalvotajam ir apsvērusi, vai ir iestājies kāds no normā minētajiem apstākļiem, kas būtu pamats samazināt naudas sodu. Šeit vērsama uzmanība: lai atbilstoši minētajai normai varētu samazināt naudas sodu, ir pietiekami konstatēt konkrētu faktu iestāšanās (pārkāpuma pārtraukšana, pārkāpuma seku novēršana, informācijas sniegšana pēc savas iniciatīvas, noteiktu pierādījumu iesniegšana). Savukārt to, ka šādi fakti nav konstatējami, ir iespējams izsecināt kopumā no lietas apstākļiem, protī, nav nepieciešams vēl atsevišķi uzskatīt, ka šādu faktu nav. Līdz ar to Senāts nesaskata, ka tiesas apsvērumi būtu nepietiekami, lai izdarītu šādu secinājumu. Savukārt pieteicējas kasācijas sūdzībā nav argumentu par to, ka tiesa nebūtu konstatējusi kādu faktu, kas bija jākonstatē, vai ka pieteicēja būtu norādījusi uz šiem faktiem, taču tiesa tos nav ņēmusi vērā.

[25] Senāts norāda, ka no tiesību normām, kas reglamentē tiesvedību kasācijas instances tiesā, it īpaši no Administratīvā procesa likuma 325.panta, 347.panta pirmās daļas un 348.panta pirmās daļas, izriet kasācijas instances tiesas uzdevums pārbaudīt to, vai zemākas instances tiesas spriedums ir pareizs no tiesību normu piemērošanas viedokļa. Senāts vēlreiz neizskata lietu pēc būtības. Līdz ar to Senātam nav jāpievēršas pieteikumā

un lietas gaitā minētajiem argumentiem un jāpārbauda to pamatotība, jo tādējādi Senāts lietu izskatītu pēc būtības. Visi argumenti, kas pamato zemākas instances tiesas sprieduma neatbilstību tiesību normām, ir jānorāda kasācijas sūdzībā. Pretējā gadījumā Senātam nav pamata pievērsties jebkādu citu argumentu pārbaudei un apšaubīt tiesas sprieduma tiesiskumu uz tādu argumentu pamata, kas ir izteikti pirms paša sprieduma pieņemšanas. Līdz ar to bez ievēribas ir atstājama pieteicējas norāde, ka tā kasācijas sūdzībā uztur arī tādus argumentus, kas izteikti pieteikumā vai lietas gaitā.

Par pārējiem SIA „PRO 1 STAGE” kasācijas sūdzības argumentiem

[26] SIA „PRO 1 STAGE” kasācijas sūdzībā ir norādījusi uz vairākiem trūkumiem tiesas spriedumā, kas attiecas uz pierādījumu un lietas apstākļu novērtējumu. Taču, kā liecina pieteicējas apsvērumu izklāsts, pieteicējas iebildumi saistās nevis ar tiesas pieļautiem procesuālo tiesību normu pārkāpumiem pierādījumu novērtējumā, bet gan ar to, kā tiesa novērtējusi pierādījumus. Proti, pieteicējai ir cits viedoklis par to, pie kādiem secinājumiem tiesai bija jānonāk, novērtējot liecinieku liecības. Taču Senāts norāda, ka kasācijas instances tiesas kompetencē nav pārvērtēt pierādījumus un pārbaudīt, vai zemākas instances tiesa pierādījumu novērtējuma rezultātā ir nonākusi pie pareiziem secinājumiem. Līdz ar to bez ievēribas atstājami tie pieteicējas iebildumi (šā sprieduma 4.4.–4.5.apakšpunkts), kuru izvērtēšana nav Senāta kompetencē.

Senāts citstarp nevērtē pieteicējas iebildumus saistībā ar šaubām par to, vai Konkurences padome ir pārbaudījusi tieši SIA „PRO 1 STAGE” amatpersonas /pers. E/ datorā pieejamo informāciju (šā sprieduma 4.6.apakšpunkts), jo pieteicējas iebildumi nav vērsti pret tiesas pierādījumu novērtējumu (tiesa salīdzinājusi datora cietā diska sērijas numurus, drošības uzlīņu numurus, kā arī vērtējusi citus pierādījumus), bet gan pret Konkurences padomes sniegtajiem paskaidrojumiem.

Savukārt attiecībā uz pieteicējas iebildumu, kas atreferēts šā sprieduma 4.7.apakšpunktā, jānorāda, ka tas balsīts uz sagrozītu tiesas sprieduma izpratni, tādēļ nevar būt kasācijas instances tiesas pārbaudes priekšmets.

[27] Papildus Senāts norāda turpmāk minēto.

Pieteicēja vispārīgi un bez atbilstošas juridiski pamatotas argumentācijas iebilst pret tiesas secinājumu, ka nav nozīmes tam, vai /pers. C/ bija juridiskas attiecības ar SIA „PRO 1 STAGE”, jo tādējādi jebkura trešā persona tirgus dalībniekam varētu izraisīt Konkurences likuma pārkāpumu. Pirmkārt, pieteicēja savu argumentu izvirza, balstoties uz pieņēmumu, ka /pers. C/ ir „jebkura trešā persona”. Taču, kā tas izriet no sprieduma, tiesa ir novērtējusi /pers. C/ saistību ar pieteicēju, atzīstot, ka viņš faktiski rīkojās SIA „PRO 1 STAGE” vārdā. Otrkārt, pieteicēja nav pamatojusi, kāpēc konkrētās lietas apstākļos vienīgi juridiski nodibinātas attiecības var kalpot par pamatu tiesas secinājumam, ka /pers. C/ faktiski rīkojās SIA „PRO 1 STAGE” vārdā.

Pieteicēja pauž uzskatu, ka tiesas apgalvojums par to, ka pieteicēju pārstāvošais /pers. E/ nevarēja nezināt to, ka /pers. C/ rīkojas SIA „PRO 1 STAGE” vārdā, nav balsīts pierādījumos. Senāts tam nepiekrīt. Tas, vai SIA „PRO 1 STAGE” vadība zina vai tai vajadzēja zināt par to, kas tās vārdā rīkojas, ir fakts vērtējums, kas nav atsevišķi jāpierāda. Ir jāpierāda paši fakti, uz kuru pamata ir izdarīts šāds vērtējums (sal. 2018.gada 5.aprīļa rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-223/2018, [ECLI:LV:AT:2018:0405.A420295513.1.L](#), 8.punkts). Konkrētajā gadījumā tiesa ir vērtējusi gan /pers. C/ un /pers. E/ paskaidrojumus, gan e-pasta saraksti, un šo pierādījumu novērtējuma rezultātā tiesa citstarp ir izdarījusi secinājumu, ka /pers. E/ nevarēja nezināt to, ka /pers. C/ rīkojas SIA „PRO 1 STAGE” vārdā. Ievērojot minēto, šis pieteicējas arguments ir nepamatots.

[28] No pieteicējas argumenta, kas atreferēts šā sprieduma 4.8.apakšpunktā, var izsecināt tās uzskatu, ka tikai tad, ja informācijas apmaiņa ir notikusi par cenām vai citiem konkrētiem datiem (pieteicēja atsauca uz tāmēm), var uzskatīt, ka ir pieļauts konkurences tiesību pārkāpums.

Senāts norāda, ka to, kādas informācijas apmaiņa var radīt konkurences ierobežojumu, noteic katras konkrētās lietas apstākļi. Konkrētajā gadījumā runa ir par piedalīšanos iepirkumos. Ievērojot to, ka konkurence iepirkumos īstenojas brīdī, kad konkurenti piedalās iepirkumā ar savu piedāvājumu, konkurējot, piemēram, ar cenu, produkta kvalitāti u.c., konkurences ierobežojums var tikt radīts ar to vien, ka potenciālie konkurenti sarunā iepirkumā nepiedalīties vai kā citādi nodrošina, ka iepirkumā piedalās ierobežots pretendentu skaits. No tā var izsecināt, kādas informācijas apmaiņa ir kaitīga konkrētajos lietas apstākļos. Proti, tai nav jābūt informācijai tieši par cenām vai tām, kā norāda pieteicēja. Ievērojot minēto, pieteicējas arguments ir nepamatots.

Par pārējiem SIA „Kompānija NA” kasācijas sūdzības argumentiem

[29] Pieteicēja iebilst pret tiesas sprieduma motīviem, kur vērtēts, vai pieteicējas darbinieku rīcība ir piedēvējama pieteicējai. Šai sakarā pieteicēja norāda, ka tiesa savus secinājumus nav pamatojusi ar tiesību normām un pierādījumiem, kā arī nav atbildējusi uz pieteicējas pieteikumā norādītajiem apsvērumiem.

Senāts atzīst, ka pieteicējas iebildumi ir nepamatoti.

Eiropas Savienības Tiesa, interpretējot Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta 1.punktu, kas pēc būtības ir analogisks Konkurences likuma 11.panta pirmajai daļai, ir atzinusi, ka darbinieks savus amata pienākumus pilda uzņēmumā, kurā viņš strādā, labā un tā vadībā un tādējādi tiek uzskatīts par ietilpstošu ekonomiskajā vienībā, kas veido šo uzņēmumu. Tādējādi, lai konstatētu Savienības konkurences tiesību pārkāpumus, darbinieka iespējamā pret konkurenci vērstā rīcība ir piedēvējama uzņēmumam, kuram viņš ir piederīgs un kurš principā ir saucams pie atbildības (2016.gada 21.jūlija sprieduma lietā „VM Remonts”, C-542/14, [ECLI:EU:C:2016:578](#), 23.–24.punkts un tur minētā judikatūra).

Eiropas Savienības Tiesa arī atzinusi: lai konstatētu, ka pastāv konkurenci ierobežojošs nolīgums, nav jāpierāda uzņēmuma juridiskā pārstāvja personīgā rīcība vai īpaša piekrišana, ar kuru šis pārstāvis uz pilnvaras pamata ir atļāvis sava darbinieka, kas bija konkurenci ierobežojošas sanāksmes dalībnieks, rīcību (2013.gada 7.februāra sprieduma lietā „Slovenska sporitelna”, C-68/12, [ECLI:EU:C:2013:71](#), 28.punkts). Šo secinājumu Eiropas Savienības Tiesa citstarp balstījusi uz apsvērumu, ka dalība vienošanās darbībās, kuras ir aizliegtas ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību, visbiežāk ir nelikumīga darbība, uz kuru neattiecas formālas normas. Retos gadījumos uzņēmuma pārstāvis piedalās sapulcē, būdams pilnvarots izdarīt pārkāpumu. Tāpat Tiesa norādījusi: ja ir pierādīts, ka uzņēmums ir piedalījies konkurējošo uzņēmumu sanāksmēs ar konkurenci deformējošu raksturu, šim uzņēmumam ir jāsniedz norādes, kas var pierādīt, ka tā dalībai šajās sanāksmēs nebija konkurenci deformējoša rakstura, pierādot, ka tas ir norādījis saviem konkurentiem, ka šis uzņēmums sanāksmē piedalās atšķirīgā statusā. Lai uzņēmuma dalību šādā sanāksmē nevarētu uzskatīt par netiešu nelikumīgu nodoma apstiprinājumu, nedz arī par tā rezultāta akceptēšanu, šim uzņēmumam publiski ir jānorobežojas no šīs iniciatīvas tādā veidā, lai citi dalībnieku uzskatītu, ka tas izbeidz savu dalību vai ka tas ir paziņojis par to administratīvām iestādēm (sprieduma lietā „Slovenska sporitelna” 26.–27.punkts un tur minētā judikatūra).

Ievērojot minēto, lai pieteicējas darbībā konstatētu Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, nav izšķirošas nozīmes tam, vai strīdus kontaktos iesaistījušies pieteicējas darbinieki vai amatpersonas. Nav arī nozīmes tam, vai pieteicēja ir devusi šādu uzdevumu saviem darbiniekiem. Būtiski ir tas, vai darbinieka rīcība objektīvi ir ierobežojusi konkurenci.

Senāts papildus norāda, ka jautājums par to, vai darbinieka rīcība ir piedēvējama darba devējam, ir Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas piemērošanas jautājums. Arī Eiropas Savienības Tiesa savus secinājumus šai sakarā izdarījusi, interpretējot Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta 1.punktu. Tā kā tiesa izskatāmajā lietā ir piemērojusi Konkurences likuma 11.panta pirmo daļu, tad tiesai, izdarot secinājumus par darbinieku rīcības piedēvēšanu pieteicējai, vairs nebija īpaši jāakcentē, no kuras tiesību normas tas izriet.

[30] Pieteicēja iebilst tam, ka šajā lietā nav piemērojams noteikumu Nr. 796 23.2.apakšpunkts. Iebildums pamatots ar to, ka tiesību norma paredz samazināt naudas sodu, ja pēdējā finanšu gada neto apgrozījums tirgū, kurā noticis pārkāpums, ir mazāks par 10 % no šā tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma. Pieteicējas pēdējais noslēgtais pārskata (finanšu) gads Konkurences likuma un noteikumu Nr. 796 izpratnē ir 2015.gads, kuru iestāde arī ņēmusi vērā, aprēķinot naudas sodu. Taču šajā gadā Konkurences padome nav konstatējusi pārkāpumus pieteicējas rīcībā, līdz ar to arī neesot pamata attiecībā uz 2015.gadu piemērot argumentāciju, kas pausta Senāta 2015.gada 28.decembra spriedumā lietā Nr. SKA-1286/2015, proti, ka konkurences tiesību pārkāpuma iepirkumu jomā gadījumā naudas soda aprēķināšana vienīgi no tās apgrozījuma daļas, kas saistāma ar konkrēto tirgu, nenovestu pie soda mērķa un taisnīga rezultāta, jo ne visu pretendentu prettiesiskās darbības rezultējas ieņēmumos katrā konkursā. Pretējā gadījumā pieteicējas ieskatā būtu jānoskaidro, ka naudas sods ir nosakāms, ņemot vērā apgrozījumu finanšu gadā, kurā ir noticis pārkāpums.

[31] Senāts atzīst par pamatotu tiesas norādi, ka šajā lietā noteikumu Nr. 796 23.2.apakšpunkts nav piemērojams, ievērojot turpmāk minētos argumentus.

Noteikumu Nr. 796 3.punkts paredz, ka naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas.

No minētās normas izriet princips, ka naudas soda noteikšanā iestādei jāvadās no tirgus dalībnieka saimnieciskā stāvokļa rādītāja – apgrozījuma. Tādējādi tiek panākts, ka pārkāpuma sekas par līdzīgu pārkāpumu ir vienlīdz jūtamas visām personām neatkarīgi no to mantiskā stāvokļa (komersanta gadījumā to var pielīdzināt komercdarbības apjomam jeb apgrozījumam) (sal. *Senāta 2016.gada 31.marta sprieduma lietā Nr. SKA-413/2016, A43015313, 17.punkts*). Tādējādi naudas soda pamatsumma ir aprēķināma no tirgus dalībnieka neto apgrozījuma neatkarīgi no tā, kāds ir pārkāpumā iesaistītā apgrozījuma apjoms.

Vienlaikus, kā tas atzīts arī Senāta praksē, Latvijas tiesiskais regulējums pilnībā neizslēdz ar pārkāpumu saistītā apgrozījuma ņemšanu vērā soda noteikšanā (*2018.gada 20.februāra sprieduma lietā Nr. SKA-115/2018, ECLI:LV:AT:2018:0220.A43011814.2.S, 25.punkts*). Proti, noteikumu 23.2.apakšpunkts paredz, ka Konkurences padome kopējo naudas soda apmēru var samazināt, ja tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījums tirgū, kurā noticis pārkāpums, ir mazāks par 10 procentiem no šā tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma.

Tādējādi neto apgrozījums tirgū, kurā noticis pārkāpums, noteiktos gadījumos var kalpot par pamatu sākotnēji noteiktā soda samazināšanai (sal. *Senāta 2016.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-657/2016, A43015913, 12.punkts*).

No noteikumu Nr. 796 23.2.apakšpunkta izriet tā jēga naudas soda aprēķinā ņemt vērā pārkāpuma ekonomisko nozīmīgumu. Proti, ja ietekme uz pārkāpēja saimniecisko stāvokli ir neliela, tad iestāde, izmantojot savu rīcības brīvību, var samazināt naudas sodu.

Taču naudas soda samazināšana, ņemot vērā to preču un pakalpojumu apgrozījumu tirgū, kurā noticis pārkāpums, var izrādīties nepiemērota, ja, piemēram, kartēļa dalībnieks ir vienīgi atbalstītājs aizliegto vienošanās, bet pašam no šā pārkāpuma apgrozījums objektīvu apsvērumu dēļ nevar veidoties (sal. *Eiropas Savienības Tiesas 2019.gada 10.jūlija sprieduma lietā „Komisija/Icap u.c.”, C-39/18 P, ECLI:EU:C:2019:584, 27.punkts*).

Tā tas var būt arī gadījumā, kad ir noticis pārkāpums iepirkumu jomā. Proti, kā tas citstarp izriet no Senāta 2015.gada 28.decembra sprieduma lietā Nr. [SKA-1286/2015](#) (A43014713) 17.punktā skaidrotā, iepirkumu jomā apgrozījums veidojas no tā, vai tirgus dalībnieks ir piedalījies iepirkumā vai nē. Pārkāpums tiešā veidā var ietekmēt apgrozījuma apmēru vismaz diviem vienošanās dalībniekiem – vienam vienošanās dalībniekam palielināt, otram – samazināt. Secīgi – iepirkumu jomā katra atsevišķa vienošanās dalībnieka apgrozījums var nebūt objektīvs rādītājs, lai novērtētu pārkāpuma, kurā piedalās vismaz divi dalībnieki, ekonomisko nozīmību.

Šādos apstākļos Konkurences padomei savas rīcības brīvības ietvaros bija pamats atzīt, ka noteikumu Nr. 796 23.2.apakšpunkts principā nav piemērots gadījumiem, kad pārkāpums ir noticis iepirkumu jomā.

Ievērojot minētos apsvērumus, nav nozīmes pieteicējas argumentiem, ka finanšu gadā, no kura aprēķināts pamatsods, nav konstatēts pārkāpums. Pat ja pamatsoda aprēķinā tiktu ņemts vērā tā finanšu gada, kurā noticis pārkāpums, apgrozījums, tas tomēr nebūtu pamats šajā lietā piemērot noteikumu Nr. 796 23.2.apakšpunktu.

[32] Pieteicēja apgalvo, ka spriedumā nav argumentācijas tam, kāda informācija ir uzskatāma par tādu, kas normālas konkurences apstākļos netiek atklāta. Tāpat pieteicēja norāda, ka lietā nav pierādījumu tam, ka starp pieteicējam pastāvētu vienošanās par dalību un dalības noteikumiem iepirkumos. Pieteicēja arī vispārīgi norāda, ka to nepārliecina ne tiesas argumenti, ne arī lietā esošie pierādījumi par konkurences ierobežojumu.

Senāts atzīst, ka šie pieteicējas apsvērumi, kas atferēti šā sprieduma 5.3.apakšpunktā, ir atstājami bez ievēribas, jo tie pauz vienīgi neargumentētus apgalvojumus un liecina par iebildumiem tam, kā apgabaltiesa ir novērtējusi pierādījumus lietā. Taču apstākļi, ka procesa dalībnieks nepiekrīt tam, kādus secinājumus tiesa izdarījusi pierādījumu novērtējuma rezultātā, neliecina par to, ka pierādījumu vērtēšanā pieļauti tiesību normu pārkāpumi. Savukārt Senāts pierādījumus nepārvērtē.

Par SIA „3S” kasācijas sūdzības argumentiem

[33] SIA „3S” Konkurences padomē iesniedza vairāku personu apliecinājumus, ar kuriem pieteicēja vēlējas pierādīt, ka tā aktīvi rīkojusies, lai norobežotos no komunikācijas par dalību publiskajos iepirkumos. Tiesa, novērtējot šos apliecinājumus, nepiešķīra tiem ticamību tā iemesla dēļ, ka tie ir iesniegti vairākus mēnešus pēc lietas dalībnieku sākotnējo paskaidrojumu sniegšanas un pēc procesuālo darbību pabeigšanas pie pieteicējam, kā arī pēc Konkurences padomes detalizētā paziņojuma par pārkāpumu saņemšanas. Turklāt tiesa konstatēja, ka neviena no iestādes uzklaušajām personām sākotnējos paskaidrojumos par apliecinājumus norādītajiem apstākļiem nav izteikusies. Apliecinājumos minētās informācijas ticamību tiesa apšaubījusi arī tā iemesla dēļ, ka atbilstoši apliecinājumus norādītajai hronoloģijai pieteicēja no sarakstes norobežojusies pakāpeniski, kam tiesa nav radusi saprātīgu pamatu. Tiesa arī noraidīja pieteicējas norādītos iemeslus, kādēļ sākotnējos paskaidrojumos nebija iespējams norādīt vēlāk iesniegtajos apliecinājumos minēto informāciju.

Kasācijas sūdzībā pieteicēja argumentē par tiesībām iesniegt paskaidrojumus un pierādījumus jebkurā laikā. Pieteicēja arī norāda, ka Administratīvā procesa likums neparedz ierobežojumu attiecībā uz pierādījumu iesniegšanas brīdi, kā arī nepiešķir lielāku nozīmi tiem pierādījumiem, kas tikuši iesniegti pirms citiem pierādījumiem. Šā iemesla dēļ brīdim, kad iesniegti pierādījumi, neesot juridiskas nozīmes pierādījumu izvērtēšanas procesā.

Senāts atzīst, ka šie argumenti nav pamatoti.

Nav noliedzams, ka pierādījumus un paskaidrojumus pieteicēja varēja sniegt jebkurā brīdī, kamēr tas vēl bija procesuāli iespējams. Pretēji pieteicējas apgalvotajam tiesa pieteicējai to nepārmet. Vienlaikus tas, ka paskaidrojumi un pierādījumi ir iesniegti tam atvēlētajā laikā, vai tas, ka Administratīvā procesa likums neparedz ierobežojumus attiecībā uz pierādījumu iesniegšanas brīdi, neatbrīvo tiesu (arī iestādi) no pienākuma tos novērtēt atbilstoši Administratīvā procesa likuma 154.pantā nostiprinātajiem priekšrakstiem. Novērtējot pierādījumus to savstarpējā kopsakarā, tiesai ir pamats ņemt vērā visus elementus, kas var ietekmēt secinājumu par pierādījuma ticamību, tostarp paša pierādījuma raksturu un saturu, gan tā iesniegšanas brīdi, gan kontekstu, kādā šis pierādījums ir iesniegts, gan arī šā pierādījuma atbilstību citiem lietā esošajiem pierādījumiem u.c. apstākļus.

Senāts piekrīt, ka Administratīvā procesa likums nepiešķir lielāku nozīmi tiem pierādījumiem, kas ir iesniegti agrāk. Atbilstoši likuma 154.panta otrajā daļā tieši noteiktajam nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu tiesu. Taču tas nozīmē, ka tiesa ir pilnīgi brīva pierādījumu novērtējumā. Tādējādi tā pati var izlemt, kādam lietas elementam ir nozīme, lai izšķirtos par to, kurš pierādījums ir ticams, un tādējādi – kuram pierādījumam dot priekšroku iepretim citiem pierādījumiem atbilstoši Administratīvā procesa likuma 154.panta trešajai daļai. Tiesa konkrētajā gadījumā ir pamatojusi, kāpēc tā nepiešķir ticamību pieteicējas iesniegtajiem apliecinājumiem.

Pieteicēja apgalvo, ka apliecinājumos norādītā informācija nemaz nenonāk pretrunā ar iepriekš sniegtajiem paskaidrojumiem, bet gan tikai papildina tos. Senāts norāda, ka tas ir pierādījumu novērtēšanas jautājums. Savukārt pieteicēja vienīgi izsaka viedokli par to, kā būtu novērtējami pierādījumi. Tā kā Senāta kompetencē nav pārvērtēt pierādījumus, šis pieteicējas arguments atstājams bez ievēribas. Arī tas, vai apstākļi, ka vienu un to pašu apliecina vairākas personas, ietekmē pierādījuma ticamību, ir pierādījumu novērtēšanas jautājums.

[34] Pieteicēja pārmet tiesai, ka tā nav piešķirusi nozīmi SIA „3S” skaidrojumiem attiecībā uz to, kādēļ /pers. J/ sākotnēji nebija sniedzis informāciju par norobežošanu no sarakstes (sk. šā sprieduma 6.2.apakšpunktā atreferēto argumentu). Senāts no tiesas sprieduma konstatē, ka tiesa ir vērtējusi pieteicējas norādītos apstākļus. Taču, balstoties uz konkrētiem apsvērumiem, tiesa nav uzskatījusi, ka informācijas nesniegšana par norobežošanu no sarakstes jau sākotnējos pieteicējas paskaidrojumos būtu attaisnojama. Tādējādi Senāts secina, ka tiesa nav atstājusi bez ievēribas pieteicējas paskaidrojumus, bet novērtējusi tos pretēji pieteicējas viedoklim. Savukārt pieteicēja kasācijas sūdzībā pauž vienīgi neapmierinātību par to, kā tiesa ir novērtējusi apstākļus. Līdz ar to šā argumenta pārbaude neatbilst Senāta kompetencei.

[35] Pieteicēja norāda, ka tiesa izolēti vērtējusi /pers. J/ 2016.gada 25.oktobra paskaidrojumus, nepiešķirot pietiekamu nozīmi pārējiem pierādījumiem lietā (apliecinājumiem un liecībām tiesas sēdē), kas apstiprina apstākļus par pieteicējas norobežošanu no e-pasta sarakstes un to, kāpēc šī norobežošanās notikusi pakāpeniski.

Senāts vērs uzmanību, ka tiesa, balstoties jau uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, kopumā nav piešķirusi ticamību pieteicējas vēlāk iesniegtajiem apliecinājumiem, kā arī liecībām tiesas sēdē, kas šos apliecinājumus apstiprina. Šā iemesla dēļ arī tiesa nav ņēmusi vērā nedz apliecinājumos norādīto informāciju, nedz arī liecības, kurās vēreiz tas apstiprināts. Turklāt tiesa šo pierādījumu ticamību apšaubīja ne tikai tādēļ, ka nesaskatīja saprātīgu pamatu tam, kāpēc pieteicēja tikai pakāpeniski norobežojusies no sarakstes, bet arī citu iemeslu dēļ. Ievērojot minēto, pieteicējai nav pamata pārņemt tiesai izolētu pierādījumu novērtējumu.

[36] Pieteicēja norāda, ka tiesa pieļāvusi materiālo tiesību normu pārkāpumu, nepareizi piemērojot Konkurences likuma 11.panta pirmo daļu, jo pieteicējas ieskatā informācijas apmaiņa par dalību vai nepiedalīšanos iepirkumā nevar radīt negatīvu ietekmi uz konkurenci.

Senāts atzīst, ka pieteicējas iebildumi nav pamatoti.

Vispirms ir jāakcentē, ka no pieteicējas kasācijas sūdzības apsvērumiem pamatā izriet vienīgi tās viedoklis par to, ka konkrētajā lietā informācijas par piedalīšanos vai nepiedalīšanos iepirkumos apmaiņa neietekmē konkurenci. Lai arguments būtu jēgpilns, būtu jānorāda, kāpēc konkrētajos apstākļos ar noteikta veida informācijas apmaiņu netiek ietekmēta konkurence, šim mērķim citstarp analizējot, kā izpaužas konkurence konkrētajos apstākļos. Vienlaikus Senāts atgādina jau iepriekš norādīto, ka to, vai un kādas informācijas apmaiņa kaitē konkurencei, noteic konkrētās lietas apstākļi. Ja potenciālie iepirkuma dalībnieki apmainās ar informāciju ar mērķi, lai ierobežotu tirgus dalībnieku piedalīšanos tajā, tas tiešā veidā ietekmē konkurenci tā vienkāršā iemesla dēļ, ka iepirkumā nepiedalās (un nekonkurē ar cenām u.c.) tirgus dalībnieki, kuri potenciāli varētu tajā piedalīties.

Pieteicēja, pamatojot savu viedokli, kā uz hipotētisku piemēru atsaucas uz Publisko iepirkumu likumu. Pieteicēja uzskata, ka no šā likuma tiesību normu analīzes izriet, ka lietā konstatētā informācijas apmaiņa ir pieļaujama. Proti, no tām pieteicējas ieskatā neizriet, ka iepirkuma procedūrā tiek aizsargāta ieinteresēto tirgus dalībnieku anonimitāte.

Senāts atzīst, ka šie pieteicējas argumenti ir noraidāmi vairāku iemeslu dēļ.

Pirmkārt, pieteicēja ir sagrozījusi Konkurences padomes konstatētās informācijas apmaiņas būtību. Ne no Konkurences padomes lēmuma, ne no tiesas sprieduma neizriet, ka informācija par tirgus dalībniekiem *per se* būtu komerciāli jūtīga.

Otrkārt, Publisko iepirkumu likuma 18.panta otrā daļa paredz, ka pirms iepirkuma sāksanas pasūtītājs var rīkot apspriedi ar piegādātājiem, lai sagatavotu iepirkumu un informētu piegādātājus par iepirkuma plānu un prasībām. Pasūtītājs paziņo par apspriedi savā tīmekļvietnē, norādot apspriežamos jautājumus, apspriedes laiku un vietu, veidu, kādā piegādātāji var pieteikties dalībai apspriedē, prasības attiecībā uz apspriedes dokumentēšanu un šīs dokumentācijas publicēšanu.

Tātad no minētās normas izriet vienīgi tas, ka apspriedes starp pasūtītāju un piegādātājiem laikā kļūst zināmi piegādātāji, kas darbojas konkrētajā tirgū un kurus varētu interesēt konkrētais iepirkums. Pēc būtības tā ir tāda informācija, kas *a priori* tirgus dalībniekiem jau ir zināma. Proti, ir pašsaprotami, ka tirgus dalībnieki zina, kas ir to konkurenti, tāpat ir vispārīgi sagaidāms, ka konkurenti konkurēs savā starpā konkrētajā tirgū, tostarp iepirkumos. Pretējā gadījumā konkurences konceptam nebūtu jēgas. Vienlaikus no minētās normas neizriet, ka būtu atļauta tādas informācijas apmaiņa starp piegādātājiem, kuras mērķis ir nodrošināt, ka iepirkumā piedalās ierobežots pretendentu skaits. Proti, minētā norma neparedz, ka piegādātāji, kas piedalās apspriedē, var savstarpēji apmainīties ar informāciju, kas novērš neskaidrību par konkurenta tālāko rīcību attiecībā uz iepirkumu, uz kura apspriedi piegādātājs ir ieradies.

Senāts atgādina Eiropas Savienības Tiesas norādīto, ka atbilstoši konkurences koncepcijai katram saimnieciskās darbības subjektam ir patstāvīgi jānosaka, kādu politiku kopējā tirgū tas plāno veikt. Lai gan šī patstāvības prasība neizslēdz saimnieciskās darbības subjektu tiesības saprātīgi piemēroties konstatētai vai sagaidāmai to konkurentu rīcībai, tomēr tā strikti iestājas pret jebkādu tiešu vai netiešu kontaktu nodibināšanu starp saimnieciskās darbības subjektiem, lai to rezultātā vai nu ietekmētu faktiskā vai potenciāla konkurenta rīcību tirgū, vai nu to informētu par savu paša īstenošanai paredzēto vai ielānoto rīcību tirgū, ja šo kontaktu mērķis vai sekas ir konkurences nosacījumu rašanās, kas, ņemot vērā sniegto preču vai pakalpojumu raksturu, uzņēmumu lielumu un skaitu un minētā tirgus apmēru, neatbilst normāliem attiecīgā tirgus nosacījumiem. Informācijas apmaiņa starp konkurentiem var būt pretrunā konkurences noteikumiem gadījumā, kad ar to samazina vai novērš nenoteiktības pakāpi attiecībā uz konkrētā tirgus funkcionēšanu, kā rezultātā konkurence starp uzņēmumiem tiek ierobežota (*Eiropas Savienības Tiesas 2009.gada 4. jūnija sprieduma lietā „T-Mobile Netherlands u.c.”, C-8/08, ECLI:EU:C:2009:343, 32., 33. un 35.punkts un tur minētā judikatūra*).

Treškārt, arī atsaukšanās uz Publisko iepirkumu likuma 36.panta otro un trešo daļu nepamato pieteicējas uzskatus. Šīs normas vienīgi regulē to, kā

pasūtītājs sniedz papildu informāciju par iepirkuma procedūras dokumentos iekļautajām prasībām, tādējādi atklājot informāciju vienīgi par prasībām, kas piegādātājiem izvirzītas iepirkumā.

Par pārējiem SIA „AUDIO AE” kasācijas sūdzības argumentiem

[37] SIA „AUDIO AE” norāda, ka Konkurences padome, sniedzot paskaidrojumus tiesai, ir mainījusi lēmuma pamatojumu. Secīgi tiesa, balstot spriedumu uz šādu pamatojumu, esot pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 150.panta otro daļu un 250.panta otro daļu.

Senāts tam nepiekrīt vispirms jau tādēļ, ka pieteicēja, izvirzot argumentu par pamatojuma maiņu, balstījies uz pieņēmumu, ka Konkurences padome sākotnēji ir uzskatījusi, ka pieteicēja nekonkurē ar pārējām lietas dalībniecēm. Taču no pārsūdzētā lēmuma ir izsecināms tieši pretējais. Arī tiesa, pārbaudot lēmumu, ir atzinusi, ka Konkurences padome pieteicēju un pārējās lietas dalībnieces ir uzskatījusi par konkurentēm, neskatoties uz iestādes konstatēto attiecībā uz to, kādās jomās pieteicējas darbojas.

Otrkārt, tas vien, ka Konkurences padome paskaidrojumus tiesai norādījusi uz to, ka SIA „AUDIO AE” varētu būt iespēja pārkvalificēties/pārorientēties uz citu preču tirdzniecību, neliecina par pamatojuma maiņu. Kā jau tas izriet no šā sprieduma 17.punkta, par administratīvā akta pamatojumu Administratīvā procesa likuma 250.panta otrās daļas izpratnē ir atzīstami apstākļi, uz kuriem iestāde balstījusi administratīvā akta izdošanu, nevis pierādījumi par šiem apstākļiem. Konkurences padomes lēmuma pamatā ir apstākļi, ka lietas dalībnieki vienojušies par piedalīšanos un piedalīšanās noteikumiem iepirkumos, kā arī par nepiedalīšanos šajos iepirkumos, tādējādi pārkāpjot konkurences noteikumus. Ar papildu paskaidrojumu tiesai iestāde nekādi nav mainījusi apstākļus, uz kuru pamata tā secināja, ka pieteicēja ir pieļāvusi konkurences noteikumu pārkāpumu, vienīgi papildus norādījusi apsvērumus, kas apstiprina iestādes jau minētos apstākļus.

[38] Senāts norāda, ka šā sprieduma 7.3.apakšpunktā atreferētie pieteicējas apsvērumi pamatā neatbilst kasācijas sūdzībai izvirzītajām prasībām. Proti, pieteicēja vienīgi citē tiesību normas un apgalvo, ka tās ir pārkāptas, tostarp vispārīgi norādot, ka lietā nav pierādījumu vienu vai citu apstākļu apstiprināšanai vai ka spriedumā nav vērtējuma tam, kāpēc iestādes paskaidrojumiem dota priekšroka iepretim pieteicējas paskaidrojumiem (nenorādot, ko tieši pieteicēja ir paskaidrojusi). Šādi vispārīgi iebildumi nevar būt kasācijas instances tiesas pārbaudes priekšmets.

[39] Konkurences padome paskaidrojumos par pieteikumiem citstarp ir norādījusi uz SIA „AUDIO AE” spēju konkurēt arī tādos iepirkumos, kas tiešā veidā neatbilst tās saimnieciskās darbības pamatvirzienam, atsaucoties uz konkrētu publiski pieejamu informāciju par publisko iepirkumu, kurā šī pieteicēja ir piedalījies. Tiesa, balstoties uz šajos paskaidrojumos norādīto publiski pieejamo informāciju, atzina, ka tā apstiprina iestādes secinājumu par pieteicēju spēju piedalīties tādos iepirkumos, kuri tiešā veidā neatbilst šo pieteicēju darbības jomai.

Pieteicēja pārmet tiesai, ka tiesas sēdē nav pārbaudīts neviens pierādījums, kas varētu apliecināt Konkurences padomes paskaidrojumos minēto informāciju. Vienlaikus pieteicēja nenorāda, kādas tiesību normas tiesa ir pārkāpusi attiecībā uz pierādījumu pārbaudi un kāda būtu sagaidāmā rīcība no tiesas puses pierādījumu pārbaudē attiecībā uz faktiem, kas ir publiski pieejami. Tāpat pieteicēja nenorāda, kā šis pārkāpums, ja tāds būtu pieļauts, varēja ietekmēt lietas iznākumu. Pieteicēja arī nav norādījusi, ka informācija, uz kuru atsaukusies Konkurences padome, būtu nepatiesa vai arī tāda nebūtu pieejama vispār, kas varētu būt pamats apgalvot, ka tiesas atsaukšanās uz šādu informāciju ir novedusi pie nepareiziem secinājumiem. Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka pieteicējas arguments pēc būtības ir pašmērķīgs un formāls (proti, arguments izvirzīts formālas iebildības dēļ), līdz ar to tas nevar būt pamats, lai šaubītos par tiesas sprieduma tiesiskumu.

[40] Pārbaudot pieteicējas argumentu, ka tiesa bez ievēribas atstājusi Eiropas Savienības Tiesas spriedumā norādītās atziņas, uz kurām pieteicēja atsaukusies paskaidrojumos, Senāts neatrod pieteicējas norādīto spriedumu. Proti, pieteicēja, lai arī pārmet tiesai, ka tā nav ņēmusi vērā Eiropas Savienības Tiesas atziņas, tomēr atsaucē identificējusi Vispārējās tiesas 2011.gada 16.jūnija spriedumu lietā C-74/14, nenorādot arī sprieduma punktu. Taču spriedums ar pieteicējas minētajiem datiem Eiropas Savienības Tiesas judikatūras datubāzē nav atrodams. Piemēram, ja meklējums notiek pēc numura, tad tiek atlasīts Eiropas Savienības Tiesas 2016.gada 21.jūnija spriedums lietā „Eturas u.c.”, taču tas neatbilst pieteicējas norādītajam par sprieduma datumu un tiesu, arī pieteicējas minēto atziņu šajā spriedumā nav. Savukārt, meklējot pēc citiem parametriem, tiek atlasīta virkne spriedumu. Līdz ar to Senātam nav iespējams pārbaudīt pieteicējas argumentu.

Taču neatkarīgi no minētā Senāts norāda, ka iestāde un secīgi arī tiesa savus secinājumus ir balstījusi uz konkrētu pamatojumu. Tādējādi pieteicējai ir jāizvirza argumenti par to, kāpēc šis pamatojums neattiecinās tiesas izdarītos secinājumus, proti, kāpēc tas nav pareizs. Taču pieteicēja vienīgi norāda alternatīvu pamatojumu, vienlaikus neatspēkojot tiesas norādītos apsvērumus. Piemēram, pieteicēja nenorāda, kāpēc tiesas atsaukšanās uz konkrēto Eiropas Savienības Tiesas un Vispārējās tiesas praksi nav pamatota un kāpēc pieteicējas norādītās atziņas izslēdz to atziņu piemērošanu, uz kurām atsaukusies tiesa izskatāmajā lietā.

Saistībā ar iepriekš minēto argumentu pieteicēja tālāk norāda uz apstākļiem par e-pastu saraksti un pauž vienīgi savu viedokli par to, kādus secinājumus no tās (tostarp no vēstulju skaita, attiecināmības uz pieteicēju utt.) var izdarīt. Senāts norāda, ka tiesa šos pieteicējas apsvērumus ir vērtējusi un izdarījusi secinājumu, ka vēstulju skaitam, kas attiecināms uz SIA „AUDIO AE”, pārkāpuma kvalifikācijā nav izšķirošas nozīmes, tālāk tiesai identificējot, kā izpaudies pieteicējas pārkāpums. No sprieduma arī neizriet, ka tiesa būtu atzinusi, ka pieteicēja ir saņēmusi visas Konkurences padomes norādītās e-pasta vēstules. Šādu secinājumu nevar izdarīt no tā, ka tiesa atsaukusies uz laika nogriezni, kādā pieteicējai adresētās vēstules ir nosūtītas. Līdz ar to pieteicēja nepamatoti norāda uz tiesas pieļautiem procesuālo tiesību normu pārkāpumiem.

[41] Pieteicēja norāda: lai būtu pamats atzīt pārkāpumu, būtu jākonstatē pieteicējas saskaņotas darbības ar citiem iepirkumu dalībniekiem. Taču pieteicēja ir rīkojusies pretēji, proti, ir piedalījies iepirkumos. Tādējādi pieteicēja uzskata, ka tā ir atspēkojusi prezumpciju par tās dalību pārkāpumā. Šai sakarā pieteicēja atsauca uz Eiropas Savienības Tiesas 2016.gada 21.janvāra spriedumu lietā „Eturas u.c.”, C-74/14, [ECLI:EU:C:2016:42](#), no kura izriet, ka publiska norobežošanās vai paziņošana administratīvajām iestādēm nav vienīgais veids, kā atspēkot prezumpciju par uzņēmuma dalību pārkāpumā, bet šajā ziņā ir iespējams iesniegt arī citus pierādījumus (*sprieduma 46.punkts*).

Uz šo argumentu vispirms ir jānorāda, ka Eiropas Savienības Tiesa šo atziņu ir izteikusi saistībā ar konkrētās lietas apstākļiem. Proti, Tiesa norādīja, ka tādā gadījumā kā pamatlietā, kurā nepastāv jautājums par slepeni saņemtiem, publiska norobežošanās vai paziņošana administratīvajām iestādēm nav vienīgais veids, kā atspēkot prezumpciju par uzņēmuma dalību pārkāpumā, bet šajā ziņā ir iespējams iesniegt arī citus pierādījumus. Eiropas Savienības Tiesa ņēma vērā, ka ceļojumu aģentūra, kura kopējā informācijas sistēmā (izveidota, lai ceļojumu aģentūras savās interneta vietnēs varētu pārdot ceļojumus, izmantojot vienotu rezervācijas metodi) bija saņēmusi konkurenci ierobežojošu paziņojumu no sistēmas administratora, nevarēja zināt visus adresātus šajā sistēmā, lai paziņotu par savu norobežošanās no prettiesiskās rīcības. Tādējādi Tiesa atzina, ka ar skaidru un tiešu iebildumu, kas izteikts *E-TURAS* programmatūras administratoram, var atspēkot minēto prezumpciju. Eiropas Savienības Tiesa attiecībā uz iespēju atspēkot prezumpciju par dalību saskaņotās darbībās, izmantojot citus pierādījumus, nevis tos, kas attiecas uz publisku norobežošanās vai paziņošanu

administratīvajām iestādēm, arī pieļāva, ka tādos apstākļos kā pamatlietā prezumpciju par to, ka starp saskaņotajām darbībām un uzņēmumu, kas tajās piedalās, rīcību tirgū pastāv cēloņsakarība, varētu atspēkot pierādījums, ka sistemātiski tika piemērota atlaide, kas pārsniedz minēto robežu (*sprieduma 46.–49.punkts*).

No minētā Eiropas Savienības Tiesas sprieduma Senāts secina, ka prezumpciju par to, ka starp saskaņotajām darbībām un uzņēmumu, kas tajās piedalās, rīcību tirgū pastāv cēloņsakarība, konkrētajā lietā var atspēkot ar citiem pierādījumiem tā iemesla dēļ, ka tirgus dalībniekam principā nebija iespējams publiski norobežoties vai paziņot administratīvajām iestādēm par saskaņoto rīcību. Līdz ar to šā sprieduma atziņas ir piemērojamas piesardzīgi.

Vienlaikus Senāts neizslēdz, ka arī citos – no minētās lietas atšķirīgos – apstākļos prezumpciju būtu iespējams atspēkot ar citiem pierādījumiem. Taču jebkurā gadījumā šiem pierādījumiem, ar kuriem tirgus dalībnieks vēlas pierādīt, ka tas pēc būtības ir norobežojies no aizliegtās vienošanās, ir jābūt objektīviem un saskanīgiem, tiem būtu jārada skaidrs priekšstats par to, ka pārējie vienošanās dalībniekiem bija jāsaprot tirgus dalībnieka nolūks norobežoties no aizliegtās vienošanās (sal. *Eiropas Savienības Tiesas 2009.gada 9.marta sprieduma lietā „Archer DanielsMidland/Komisija”, C-510/06 P, ECLI:EU:C:2009:166, 120.punkts*). Senāts atzīst, ka pretrunīgu un nekonsekventu rīcību nebūtu pamata novērtēt kā tādu, kas skaidri pauž norobežošanu no prettiesiskas vienošanās.

Konkrētajā gadījumā, pastāvot faktiem, ka pieteicēja ir saņēmusi virkni e-pasta vēstuļu par piedalīšanos vai nepiedalīšanos iepirkumos, pieteicējas piedalīšanos atsevišķos iepirkumos būtu pamatoti vērtēt kopsakarā ar to, vai pieteicējai bija šķēršļi skaidri paust savu attieksmi un nolūkus attiecībā pret šādām vēstulēm, proti, vai pieteicējas rīcība nav pretrunīga, kas tādējādi liecina nevis par norobežošanu no vienošanās, bet gan par visu iespēju izmantošanu savās interesēs.

Tiesa šādu pierādījumu novērtējumu ir veikusi, un Senāts nesaskata pārkāpumus šajā pierādījumu vērtējumā.

[42] Senāts atzīst, ka tiesa pamatoti atsaukusies uz Senāta spriedumiem saistībā ar SIA „AUDIO AE” argumentiem par samērīguma un vienlīdzības principa pārkāpumu naudas soda noteikšanā. Tas, cik ļoti tiesu prakses vai judikatūras atziņas ir saistītas ar konkrētās lietas faktiskajiem apstākļiem un vai tādējādi tiesa var atsaukties uz šīm atziņām arī citās lietās, ir atkarīgs no šo atziņu rakstura.

Konkrētajā gadījumā Senāts 2014.gada 3.februāra sprieduma lietā Nr. [SKA-3/2014](#) (A43009211) 15.punktā ir izteicies par vispārīgiem naudas soda noteikšanas principiem, atzīstot, ka Konkurences padome veic individuālu katras lietas īpašo apstākļu analīzi un tai nav saistoši agrāki lēmumi, kas attiecas uz citiem tirgus dalībniekiem, citiem preču vai pakalpojumu tirgiem vai citiem ģeogrāfiskiem tirgiem citos brīžos. Senāts arī atzina, ka Konkurences padomes agrākā lēmumu pieņemšanas prakse nav juridisks ietvars naudas sodiem tirgus dalībnieku darbības pārkāpumos. Lēmumi, kas attiecas uz citām lietām, ir tikai orientējoši.

Senāts secina, ka minētā atziņa ir pietiekami vispārīga, lai to varētu attiecināt arī uz citiem dzīves gadījumiem citos faktiskajos apstākļos. Tādi paši secinājumi ir attiecināmi uz Senāta kopsēdes 2015.gada 8.jūnija spriedumu lietā Nr. [SKA-642/2015](#) (A43016313) (tiesa kļūdaini norādījusi lietas Nr. SKA-634/2015, taču tas nenozīmē, ka tiesai nebija pamata atsaukties uz šo nolēmumu), kur Senāts vēlreiz ir apstiprinājis iepriekš minētās atziņas, vērtējot jautājumu, vai Konkurences padomei ir jāpieturas pie iepriekš iedibinātas prakses naudas soda apmēra noteikšanā.

Senāts piekrīt, ka vispārīgi naudas soda noteikšanā ir jāievēro arī vienlīdzības princips, kas nozīmē, ka, pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem lietas apstākļiem, iestāde pieņem vienādus lēmumus, bet, pastāvot atšķirīgiem faktiskajiem vai tiesiskajiem lietas apstākļiem, – atšķirīgus lēmumus (Administratīvā procesa likuma 6.pants). Vienlaikus Senāts, ņemot vērā konkurences lietās novērtējamo apstākļu apjomu un daudzveidību (tostarp to apstākļu, kas ir naudas soda noteikšanas pamatā, piemēram, lietas dalībnieka aktīva vai pasīva rīcība, pārkāpuma intensitāte utt.), iespēja, ka citā lietā konstatētie apstākļi varētu atkārtoties tādā mērā, ka konkrētajā lietā būtu piemērojams tāds pats naudas sods, ir tuva nullei. Tādējādi iestādes citās lietās piemērotie naudas sodi ir vienīgi orientējoši, un tirgus dalībnieks nevar paļauties, ka iestāde konkrētajā lietā nepiemēros lielākus naudas sodus (sal. *Senāta 2015.gada 8.jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-642/2015, A43016313, 8.punkts*).

Tāpat jāpiekrīt iestādei, ka lietas, uz kuru atsaukusies pieteicēja (Konkurences padomes 2013.gada 17.jūnija lēmums Nr. E02-31), apstākļi ir acīmredzami atšķirīgi no izskatāmās lietas, tāpēc būtu jāpastāv nopietniem argumentiem par šo lietu salīdzināmību, lai atsauktos uz vienlīdzības principa pārkāpumu. Kasācijas sūdzībā šādu argumentu nav. Līdz ar to arī bez ievēribas atstājami tie pieteicējas argumenti, ar kuriem tā iebilst pret naudas sodu nesamērību salīdzinājumā ar minētajā lietā noteikto naudas sodu.

[43] Pieteicēja arī salīdzina tai noteikto naudas sodu ar citām šīs lietas dalībniecēm noteiktajiem naudas sodiem, norādot, ka, ņemot vērā dažādus faktiskos apstākļus (e-pastu skaits, pieteicējas iesaistes pakāpe u.c.), pieteicējai naudas sods noteikts, pārkāpjot taisnīguma, samērīguma, vienlīdzības un privātpersonu tiesību ievērošanas principus.

Tomēr arī šie apsvērumi ir atstājami bez ievēribas, jo pieteicēja vienīgi pauž subjektīvu uzskatu, ka naudas sodam, balstoties uz pieteicējas faktisko apstākļu vērtējumu, būtu jābūt citādākam. Pēc būtības pieteicēja vēlas, lai Senāts no jauna novērtētu lietas apstākļus, nevis norāda uz pieļautajiem procesuālo vai materiālo tiesību normu pārkāpumiem naudas soda noteikšanā. Taču pierādījumu un lietas apstākļu pārvērtēšana nav Senāta kompetencē.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta pirmās daļas 1.punktu un 351.pantu, Senāts

nosprida

atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2018.gada 14.septembra spriedumu, bet SIA „SGS Sistēmas”, SIA „PRO 1 STAGE”, SIA „Kompānija NA”, SIA „3S” un SIA „AUDIO AE” kasācijas sūdzības noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Dz. Amerika

A. Kovaļevska

I. Višķere